

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2013 m. kovo 22 d. *

Prezidentui Jonui Žemaičiui atminti – moksleivių darbų konkursas

Prieš 104 metus, 1909 metų kovo 15 dieną Palangoje, šviesioje grafo F. Tiškevičiaus tarnautojo Žemaičių gimė berniukas, būsimasis Lietuvos laisvės kovos sajūdžio tyros prezidiumo pirmininkas.

Žemaičio fondas“, bendradarbiaudamas su Kauno Jono Žemaičio-Vytauto progimnazija, 104-osioms J. Žemaičio gimo metinėms paminėti surengė moksleivių darbų konkursą. Sio projekto tikslas buvo ne tik

Konkurse, pagal dalyvių amžių, buvo pateiktos trys užduotys: 1–4 klasių moksleivai konkursui pristatė piešinius tema „Laisvės Paukštė“, o vyresnieji (5–8 klasių) galėjo rinktis dvi rašymo formas: laišką partizanui „Mūsų ginklas, mūsų mokslas – Lietuvali Tėvynei“ arba dienoraščio fragmentus „Lietuvos laisvė – tai mano gyvenimas“. Konkurso dalyvavo 87 vaikai. 28 darbai pateko į geriausią kategoriją, o 15 iš jų buvo paskelbti konkurso laureatai bei apdovanoti „Prezidento Jono Žemaičio fondo“ prizais.

Kovo 15 dieną Jono Žemaičio-Vytauto progimnazijoje įvyko konkurso laureatų apdovanojimo ceremonija, kurioje dalyvavo mokyklos direktoriė Dalia Valintėlienė, „Prezidento Jono Žemaičio Fondo“ vadovė Kotryna Vilkaite, koncertavo progimnazijos moksleiviai.

„Tikimės, kad šis konkursas taps gražia Prezidento Jono Žemaičio gimimo metinių minėjimo tradicija, ir sieksime, kad jau kitąmet jis įtrauktų ir daugiau mokyklų,“ – teigė „Prezidento Jono Žemaičio fondo“ vadovė K. Vilkaite.

„Tremtinio“ inf.

Kauno Jono Žemaičio-Vytauto progimnazijos mokytojos

kas ir 4-asis Lietuvos valstybės prezydentas Jonas Žemaitis. J. Žemaičio figūra Lietuvos partizaninio karo istorijoje yra ypač svarbi, tai – asmenybė, ilgiausiai nešusi Lietuvos nepriklausomybės viltį, drąsinusi bendražygius ir priėmimus atsakomybę už juos.

VŠĮ „Prezidento Jono

puoselėti partizanų vado J. Žemaičio atminimą, bet ir gilinti moksleivių istorines žinias, skatinti pilietiškumą bei ugdyti moksleivių saviraišką. Konkursas padėjo mokiniam apmąstyti Lietuvos laisvės kovos sajūdžio prasmę, pažinti partizaninio karo istoriją ir interpretuoti istorinius faktus.

Apie vaikystę tremtyje

Rašytojas Stanislovas Abromavičius ir viena iš knygos „Tremties vaikai“ herojų Laura Mačiokaitė-Janusauskienė nė papasakojo apie šios knygos prasmę, kaip sunku versi skaudžios vaikystės puslapius, susirinkusius Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos mokinius ir mokytojus, bu-

(keliamas i 6 psl.)

Pasidalijo geraja patirtimi

Vilkaviškio krašto gyventojai, aktyviai dalyvavę 19 amžiaus sukilimuose, knygnešių judėjime, 1918–1923 metų Laisvės kovose, nesitaikstė ir su sovietine okupacija. Partizaninis karas mūsų rajone rezistencijos metais nusinešė daug jaunų gyvybių. Sovietiniai okupantai nužudė apie 300 partizanų ir kitų pasipriešinimo dalyvių.

Konferencijos tikslas – pagilinti žinias apie Tauro apygardą, Vytauto rinktinę, pa-

Buvusių tremtiniių ansamblis „Atmintis“

Rimvydo Žiemio nuotrauka sidaliinti geraja patirtimi, dėstant pasipriešinimo istoriją mokyklose. Daugiausia mokytojų ir moksleivių atstovavo Kybartų mokyklos: K. Donelaičio gimnazijai ir „Saulės“ progimnazijai. Labai nudžiugino ir gimnazijos direktoriaus S. Spangevičiaus dalyvavimas. Buvo malonu matyti mokytojus ekspertus Genė ir Juozą Jurkynus.

(keliamas i 5 psl.)

Dėmesio!

Balandžio 6 d. (šeštadienį) Kauno įgulos karininkų raimovės salėje (A. Mickevičiaus g. 19, Kaune) įvyks LPKTS XX suvažiavimas.

Darbotvarkė:

- 10–11 val. delegatų registracija,
- 11 val. suvažiavimo pradžia,
- 11.20 val. moksleivių sveikinimai,
- 11.40 val. pirmininkaujančiųjų, sekretoriato rinkimai, darbotvarkės, reglamento, balsų skaičiavimo komisijos tvirtinimas,
- 12.55 val. svečių pasisakymai,
- 12.30 val. LPKTS pirmininko pranešimas,
- 12.45 val. LPKTS valdybos veiklos ir metinė finansinė ataskaita,
- 12.55 val. Revizijos komisijos ataskaita,
- 13 val. Etikos ir procedūrų komisijos ataskaita,
- 13.30 val. LPKTS suvažiavimo nutarimų tvirtinimas,
- 13.40 val. LPKTS įstatų papildymai ir pakeitimai,
- 14.15 val. pareiškimai, rezoliucijos, informacinių pranešimų ir skelbimai,
- 14.30 val. suvažiavimo uždarymas,
- 14.45 val. pabendravimas prie arbato LPKTS salėje (Laisvės al. 39).

Andrius Kubilius apie Vyriausybės šimtadienį

Kovo 18 dieną Seimo opozicijos lyderis Andrius Kubilius surengė spaudos konferenciją, kurioje įvertino Algirdo Butkevičiaus Vyriausybės 100 dienų darbus. Pasak buvusio premjero, per pirmasias 100 dienų atskleidžia esminiai Vyriausybės veiklos tikslai, principai, projektai ir išryškėjo, kam dėmesys bus skiriamas ir per likusias 1400 kadencijos dienų.

A. Kubilius pirmiausia pasveikino Vyriausybę išgyvenimus pirmajį 100 dienų: „Išgyvenimas, ko gero, yra svarbiausias šių šimto dienų bruožas, nes pasakyti ką nors apie kitus svarbius nuveiktus darbus vis dar nelabai galime“.

A. Kubilius pastebėjo, kad naujoji valdžia spėjo įrodinti, jog jai geriausiai sekasi kovoti su pačia savimi ir nieko neveikiant sukurti dramatiškai svarbios veiklos įspūdį.

Pasak opozicijos lyderio, socialdemokratui A. Salamakinui populistiškai paskelbus, kad skalūninių duju žvalgyba ir gavyba Lietuvoje turi būti sustabdyta, ministras V. Mazononis turėjo skubeti susipažinti su JAV patirtimi, įdarbinamas visą Mokslo akademiją, kad socialdemokratų premjeras A. Butkevičius galėtų galėti pasakyti: A. Sa-

lamakinas yra neteisus.

„Taip pat Lietuva su nerimtu reiškėti stebeti dramatišką kovą dėl pensijų sistemos reformos ateities po to, kai socialdemokratas A. Sysas ir premjero patarėjas S. Jakeliūnas staiga paskelbė, jog reforma reikia stabdyti, nes ji tariai tarnauja tik turtiniekiemis. Premjeras visą savaitę turėjo kovoti dėl to, kad Vyriausybė paskelbtu elementarią būsimų pensijų skaičiuoklę, nes tokia skaičiuoklė yra visas šios valdžios indėlis į reformą. Bet premjeras įveikė A. Sysą ir S. Jakeliūną, ir tai dar viena sunkiai laimėta „dramatiškoji“ kova“, – ironizavo A. Kubilius.

Jis minėjo A. Butkevičiaus kovas prieš V. P. Andriukaitį „revoliucijas“ sveikatos apsaugoje ar prieš R. Pakso „referendumus“ euro įvedimo klausimu. Ir prieš V. Tomaševskio reikalavimus, kuriuos atrėmė interviu „Veede“, pareiškės, kad „pavaržių rašyboje nieko keisti nereikia, galiojanti tvarka yra tinkama“.

„Tik tokios „dramatiškos“ vidinės kovos, matyt, premjerui neleido per 100 dienų suformuoti aiškesnės šios Vyriausybės ekonominės vizijos: kokiems prioriteti-

niams darbams ekonomikos reikaluose Vyriausybė skirs ypatingą dėmesį. Šeštadienį „Respublikos“ dienraštyje šimtadieniu skirtame interviu premjeras A. Butkevičius išdėstė savo konceptualų požiūrį į svarbiausius ekonominicos reikalus, įvardindamas, kad Vyriausybė iškirtinai rūpinsis tik renovacija, šilumos ūkio pertvarka ir gyvulininkyste, taip spręsdama ir nedarbo problemas, ir aukštėnės pridėtinės vertės gamybos problemas. Tokias pačias premjero kalbas girdėjome ir prieš 100 dienų. Niekas nesiginčia dėl renovacijos ar šilumos ūkio pertvarkos svarbos ir sveikinsime bet kokius realius, o ne vien deklaratyvius Vyriausybės pasiekimus šiuose reikaluose, bet stebina tai, kad premjeras vis dar né puse žodžio neužsimena apie aukštasią technologijas, inovatyvią ekonominiką ar investicijų pritraukimą. Nesinorėtų tikėti, kad yra įsivaizduojama, jog nedarbo problemos Lietuvoje bus sprendžiamos visiems tampant statybininkais ar gyvulių augintojais“, – kritikavo Vyriausybę A. Kubilius.

Jis lygino savo vadovautos išdabartinės Vyriausybės planus ir darbus: „Lietuvą užklu-

pus pasaulinei krizei, jau per pirmąjį šimtą dienų mus vertė priimti greitus ir ryžtingus sprendimus, negalestingai karpant valstybės išlaidas, pertvarkant mokesčius ir sukuriant visai naujus ekonominicos skatinimo mechanizmus. Tai jau po metų lémė ekonominicos atsigavimą, kurio rezultatais gali džiaugtis ir dabartinė valdžia. Šimtadienį pasitikome su aukštojo mokslo reforma ir Energetikos ministerijos kūrimu, aiškiai breždamis pertvarkų energetikoje strategines kryptis. Dabartinė Vyriausybė paveldėjo iš mūsų gerą Vyriausybės ekonominicos ir finansų situaciją, todėl gali dirbtis visai neskubėdama. Tas neskubėjimas pavertė Vyriausybę „lėto veikimo Vyriausybę“. Užtenka pažiūrėti vien tik į Vyriausybės posėdžių darbotarkes (jos yra tuščios), kad suprastume, jog kol kas Vyriausybėje tiesiog nežinoma nei ką svarstyti, nei ką spręsti. Ne veltui Seimo sesijai Vyriausybė iš esmės pateikė tik mūsų Vyriausybės parengtus projektus“.

A. Kubiliaus manymu, per 100 dienų, per kurias papras tai Vyriausybės stengiasi parodyti bent kontūrus savo esminių nuostatų, dabartinė Vyriausybė nesistengė to da-

ryti, todėl ir po 100 dienų nepaaiškėjo nei ką Vyriausybė darys mokesčių, nei energetikos reikaluose.

„Kartais toks neskubėjimas turi būti ir sveikintinas, nes tai reiškia, kad yra padaroma mažiau tokį populistiškų klaidų, kokias matėme nuo pat pradžių, pavyzdžiu, staiga padidinus minimalią mėnesio algą (MMA) 25 procentais. Šio veiksmo neigiamas pasekmės jau ryškiai matome sulėtėjusiose (ar visai sustojusiose) nedarbo mažėjimo tendencijose. Statistikos departamento skelbiami duomenys, sugulantys į ilgalaikių tendencijų grafikus, ryškiai rodo, kad po dvejus metus besi- tešusios nedarbo mažėjimo nuoseklios tendencijos, socialdemokratų atėjimas į valdžią yra pažymėtas nedarbo mažėjimo sustojimu. Tai pirmasis ryškus ilgalaikis socialdemokratų valdžios pasiekimas per pirmąjį šimtadienį“, – konsstatavo buvęs premjeras.

Baigdamas A. Kubilius linkėjo Vyriausybei per kitas šimtų dienų „pradėti dirbtį, ne tik džiaugtis išgyvenimu, kuriu, natūralu, kažkurį laiką labiausiai padeda nieko neveikimas“.

Parengė Ingrida VEGELYTĖ

TS-LKD PKTF ir LPKTS tarybos posėdžiuose

Kovo 9 dieną Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos salėje, įvyko TS-LKD PKTF ir LPKTS tarybų posėdžiai.

TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos posėdis tradiciškai pradėtas Lietuvos himnu ir tylos minute.

TS-LKD PKTF tarybos pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas kalbėjo apie naujai išrinktos Vyriausybės veiklą, kurios sprendimai būna sunkiai suvokiami.

TS-LKD PKT frakcijos pirmininkė Vince Vaidevutė Margevičienė padėkojo Juozui Stanėnui už pasiryžimą kandidatuoti į LR Seimą ir pabrėžė, kad artimiausių frakcijos planai – rengtis rinkimams į Europos Parlamentą ir savivaldybių tarybas.

Dalyvavusieji diskusijoje apgailestavo dėl nedidelio frakcijos narių skaičiaus. Petras Musteikis siūlė sutvarkyti duomenų bazę ir aiškiai suformuluoti strategiją.

Nutarta balandžio 20 dieną 11 valandą Kaune susaukti frakcijos konferenciją. Tą pačią dieną 10 valandą surengti frakcijos ta-

rybos posėdį.

Patvirtinta TS-LKD PKTF veiklos programa.

* * *

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos tarybos posėdyje LPKTS vadovai – pirmininkas Povilas Jakučionis ir valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas pirmiausia pasveikino jubilejus šventusias Pakruojo filialo pirmininkę Zitą Vėžienę ir Kretingos filialo pirmininkę Valeriją Žalienę. Už aktyvią veiklą 2-ojo laipsnio žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“ apdovanotas LPKTS Anykščių filialo narys Germantas Kaklauskas.

Aptartos politinės aktualijos. Seimo narė prof. Vida Marija Čigrijienė trumpai apibūdino paskutines naujienas sveikatos apsaugos srityje. Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narė Vince Vaidevutė Margevičienė kalbėjo apie numatomas atkurti regionų administracijas, išreiškė skeptišką nuomonę dėl tiesioginių mero rinkimų, patikino, kad valstybinės nukentėjusių pensijos nuo okupacijos režimų komisijai pavyko

mo narys A. Anušauskas papasakojo apie parlamentinės grupės „Už istorinę atmintį“ veiklą.

Posedyje dalyvavęs TS-LKD partijos pirmininkas Andrius Kubilius susirinkusios pasveikino artėjančios Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos proga ir padėkojo už palaikymą praejuose rinkimuose. Jis sakė, kad valdančiosios daugumos blaškymasis kelia nerimą. Juntama didelė Rusijos įtaka. Pavojingas blaškymasis nuolaidžiaujant Lenkų rinkimų akcijai.

I Klausimą dėl Tautinio jaunimo sajungos eitynių A. Kubilius atsakė turėj gerą nuomonę apie Lietuvos jaunimą, bet eisena su Europai nesuprantamais ir netinkamais šūkiais – tai netinkamas patriotiškumo demonstravimo būdas.

Seimo Aplinkos apsaugos komiteto narė Agnė Bilotaitė padėkojo V. V. Margevičienei ir P. Jakučioniui už gražų bendradarbiavimą bei iniciatyvas. Seimo narys prof. A. Dumčius informavo, kad Nukentėjusių nuo okupacijos režimų komisijai pavyko

iki 2016 metų pratęsti tremtinių palikuonių grįžimo į Sibirų programą – apie 1000 tremtinių šeimų nori grįžti į Lietuvą. Grįžimo programa vykdoma iš Europos Sąjungos lėšų.

LPKTS pirmininkas Povilas Jakučionis aptarė organizacijos klausimus. Jis ragino gausinti filialų narių gretas. „Mūsų organizacija bus stipri, jeigu bus stiprūs filialai, jei bus gausu narių. Narių skaičius sumažėjo perpus. Jei tokiu tempu mūsų gretos retės, per 10 metų organizacija išnyks,“ – sakė LPKTS pirmininkas P. Jakučionis dar kartą priminė visiems filialams kaupinti archyvą ir nepamiršti seniai puoselėjamos minėties – įsteigti LPKTS veiklos muziejų.

LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas informavo apie valdybos darbą. Jis priminė, kad svarbiausias šių metų renginys – LPKTS 25-mečio paminėjimas, įvyksiantis spalio 12-ają Kauno sporto halėje. Jis teigė, kad visų rajonų merams yra išsiuntinėti raštai su prasmyu suteikti transportą, kad LPKTS filialų nariai turėtų

galimybę dalyvauti LPKTS renginiuose.

Atsakingoji sekretorė Ona Tamošaitienė informavo, kad LPKTS XX suvažiavimas įvyks balandžio 6 dieną 11 valandą Kauno įgulos karininkų ramovės salėje.

LPKTS valdybos pirmininkas E. Strončikas trumpai pristatė 2013 metų LPKTS veiklos ir leidybos planą.

Gegužės 11 dieną Alytuje įvyks X LPKTS jaunesnių kartos saskrydis. LPKTS Alytaus filialo pirmininkė Stasė Tamašauskienė pakvietė visus dalyvauti. Dalia Maciukevičienė papraše saskrydžio varžybų komandas registruotis iki balandžio 22 dienos el. paštu: rasa.duobaite@gmail.com pristatyti vardinį saskrydžio dalyvių sąrašą. LPKTS Telšių apskrities filialų koordinatorius Feliksas Šiukšteris informavo, kad gegužės 12 dieną organizuojamas žygis Žemaičių apygardos partizanų takais. E. Strončikas kalbėjo apie rugpjūčio 3 dieną Ariogaloje įvyksiantį LPKTS XXIII saskrydį „Su Lietuva širdy“.

„Tremtinio“ inf.

Įvykiai, komentarai

Ar menas – tyčiojimasis iš Trispalvės

Ar kartais neatrodo, kad šiais metais šventi Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją ne atsitiktinai trukdė aršios diskusijos dėl eitynių, skandalinių išsišokimai, kuriuos bandyta pridengti „meno“ skraiste, triukšmas dėl skalūninių dujų ir panašiai? Kažkaip keistai visa tai sukrito į kaitilą, kuriame išnyko šventinė nuotaka ir pasklidio įtartinas kvapas. Jis priminė vieną įdomų pažįstamo istoriko pastebėjimą: anot jo, universitete studentai sudarė masinių renginių Lietuvoje sąrašą, apimantį 10 metų laikotarpį. Taigi jau beveik 10 metų stipriausias rusų kultūrinis desantas yra metamas į Lietuvos rinką svarbiausių valstybinių švenčių proga – prieš Vasario 16-ąją, Kovo 11-ąją ir Kalėdų laikotarpį. Tai vyksta jau maždaug nuo 2004–2005 metų. O komercinėms televizijoms pusvelčiu parduodami rusiški serialai ar nemokamai išbrukamos populariausios rusiškos laidos. „Ar tai irgi atsitiktinumas? Kultūrinuo-se dalykuose iš Rusijos pusės nėra atsitiktinumų“, – sakė jis.

Apie eitynes jau rašiau, gaila, kad ne visi suprato, kad iš jų naudos turėjo ir Lietuvos priešai, nors galima pasidžiaugti, kad ši kartą jiems tikrai nepavyko išprovokuoti įvykių, kuriuos būtų galima patekti pasauliui kaip nacizmo ar nacionalizmo Lietuvoje apraiškas. Tačiau pleištą tarp visuomenės ir tos pačios visuomenės išrinktos valdžios jiems pavyo įkalti, o tai irgi rezultatas – sukelius visuomenės nepasitikėjimą valdžia galima pasiūlyti neatidėliotiną „alternatyvą“ – savo valdžią. Netgi neva demokratiniu būdu, pavyzdžiui, per kokius nors neeilinius „Liaudies seimo“ rinkimus, kaip 1940 metais. Gal tokia mintis pasirodys liguista fantazija, bet kaip tada paaiškinti tuo pačiu metu pasirodžiusi kitą „protesto“ formą, nevykusiai mėgintą užmaskuoti „meno“ vardu? Nedidelį jos fragmentą televizijos ekranuose šventiniu laikotarpiu galėjo pamatyti visi Lietuvos gyventojai: bala žino, kodėl visiškai nuogas vyras skambant „Tautiškai giesmei“ drasko Trispalvę. Papras-tam žmogui toks vaizdas galėjo sukelti begalinį nustebimą, o sveikas protas pakuždėti, kad pykti negali-ma – matyt, tam nuogam žmogui nelabai gerai su galva, o lietuvių, žinia, niekada nesišaipydavo iš Dievo nuskriaustųjų. Kita vertus, kodėl būtent Trispalvę, o ne vaivorykštės spalvą ar raudoną? Ir kodėl tą šoki-ruojantį vaizdą jo atlikėjas vadina menine protesto forma? I šiuos klausimus lyg ir pabandė atsakyti meno atstovai, kuriems teko pri-pažinti, kad ne viskas, ką pavadiname menu, yra menas, ypač kai atlieka-mi veiksmai, už kuriuos numatyta baudžiamoji atsakomybė. Matyt, lazda jau perlenkta, bet kodėl tik da-

bar tai pamatėme, kodėl neprisiminius nesenai vykusios diskusijos, kurią sukėlė irgi „meninė saviraiška“ – išmatų métymas į Kristaus atvaizdą teatro scenoje? Oho, kaip tada puolė tokį „meną“ ginti žymūs teatralai ir intelektualai! Šiame kontekste galima prisiminti ir filmo „Lengvas raganavimas“ istoriją (apie gimydymus namuose), kuri teisėsaugos dėmesj atkreipė tik tada, kai paaiškėjo galimi prekybos kūdikiai atvejai. Stai tau ir meninė saviraiška, jei po viso to tenka kištis prokurorams.

Norisi tikėtis, kad ir tas nuogas „protestuotojas“ sulaiks deramo prokuratūros dėmesio, juk įvykdytas kriminalinis nusikaltimas – išsi-tyčiota iš valstybinių simbolių, be to, tai dar ir akivaizdus eksibicio-nizmo aktas. Tiesa, nusikaltimą įvykdės asmuo šiuo metu yra berods Airijoje, tad ar užteks principingu-mo mūsų teisėsaugos darbininkams išsireikalauti ši veikėja? Vadovau-jantis *audiatur et altera pars* (tebū-nie išklausyta ir antroji pusė) prin-cipu verta pasiklausyti, kaip savo poelgi aiškina vėliavos niekintojas. Pirmiausia jis, žinoma, pasivadina menininku ir neigia savo eksibicio-nistinius polinkius, o Trispalvės plė-šymą vadina „politiniu-meniniu per-formansu“, kurio dauguma „provin-cialių puritoniskų pažiūrų Lietuvos gyventojų nesupras“. Autoriaus mintis aiški – Lietuvos gyventojai yra atsilikę, todėl ne jiems suprasti tokį meną... Paaiškinta ir tai, kodėl būtent Kovo 11-ajai skirtas šis akib-rokštas: pasirodo, Kovo 11-ąja „tra-diškai švenčia tik „valdžiažmogiai“ ir savo rasistinių, antisemitinių ir homofobiškų pažiūrų neslepian-tys nacionalistai“. Na, nuogalius tur-būt paskubėjo su tokiu tautiečių, švenčiančių Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, įvardijimu, nes įrodymu neatsirado, bet žodis „valdžiažmogiai“ verčia suklusti – juk tai aiškus žmonių nutekinėjimas prieš valstybingumą reprezen-tuojačias valdžios institucijas. Besi-teisindamas pseudomenininkas leidžiasi į istoriją ir greitai išsiduoda – jo idealas yra 1990–1992 metų lai-kotarpis, nes tuo metu, pasirodo, „žmonės gyveno nejisamoninto anarchizmo sąlygomis – vieni kitiems padėjo, organizavosi, kartu atlaike ekonominę blokadą ir pui-kiausiai tvarkėsi be valdžios“. Pas-kui, anot jo, atsirado „kapitalistai“, susilieję su „valdžiažmogiais“, ir „silpniesnieji“, kurie dabar yra „nuogi, alkani ir basi“. Be abejo, sa-vę jis priskiria pastariesiems, nes iš tikrujų matome nuogą ir basą, tačiau į alkaną jis nė kiek nepanašus – juk į Airiją tikrai ne skursti važiavo. Na, o jei jis turėjo galvoje alkaną Lietuvą, tai, atleiskite, bet ne-vykime Dievo į medį – pas mus net

girtuokliai gauna išmokas, kurias prageria, o ne pravalgo. Ne veltui amerikiečiai sako – tau užtenka ci-garetėms, alui? Tada tau nereikia socialinės paramos! Piešdamas juo-dą 23 nepriklasomybės metų vaiz-dą, vėliavos plėšytojas pateikia pa-siūlymą: „Matant katastrofišką šalies padėtį, Kovo 11-oji labiausiai tinkta ne šventi, bet protestuoti“. (Stai ir kyla klausimas – kodėl tokia pat agitaciją girdėjome iš kai kurių eitynių organizatorių ir dalyvių lū-pų?) Kliuvo ir policijai – tai „robokopai, ginkluoti ašarinėmis dujo-mis, guminėmis kulkomis ir bana-nais“. Gal Seimo langų daužymo ak-cija ir nepavykės riaušių sukėlimo planas paskatino užspulti policiją? Taigi savo protestą jis ir pademonstravo pasityciodamas iš Lietuvos val-sybingumo simbolių.

Save jis vadina pacifistu, jam imponuoja „anarchofeministės“, ku-rios, „švesdamos Tarptautinę mo-ters dieną, šiai metais bombas ga-minosi iš gėlių“, jি piktn „biurok-ratai ir bažnytininkai, nusavinantys viešąsias erdvęs“ ir tai, kad „Lietuvos didžiausia visoje ES socialinė atskir-tis ir didžiausias žmonių išnaudojimas“, dėl ko „beveik milijonas lietuvių buvo priversti palikti šalį“. Paskui sekā tokia pažįstama antiamerikinė propaganda, pereinama į Lietuvą ir pagaliau parodomas didžiausias visų blogybių kaltininkas – „Landsbergis ir Ko“, „privertę emigruoti 900 000 Lietuvos piliečių...“

Skaičiau ir galvojau – čia kas, A.Paleckio „Fronto“ atsišaukimas? Išlindo yla iš maišo. Tiesa, yra dar vienas keistas dalykas – vėliavos niekintojas teigia, kad šią „performan-są“ atliko 1990 metais Paryžiuje, menininkų, naudojančių nuoga kū-ną savo kūryboje, festivalyje. Pas-kui ilgai mąstę, ar paviešinti, kol pa-galiau sulaukė tinkamo laiko. Kas čia keisto, paklausite? Ogi tai, kad kai jis kūrė šią politinio protesto „performansą“, jo paties teigimu, Lietuva, dideliam jo džiaugsmui, gy-veno auksinį anarchistų amžių. Tad ar buvo dėl ko protestuoti? Stai ir nesitiki, kad tas „menas“ padarytas 1990, o ne 2013-aisiais specialiai Nepriklausomybės šventėms.

Pabaigai – specialiai nepaminė-jau nei vardo, nei pavardės. O kam? Juk ir Antikos laikais vienas be-reikšmis žmogysta sumanė įsiam-žinti padegdamas deivęs Artemidės šventovę. Tuomet nusikaltėliui buvo skirta priešinga jo norams bausmė – uždrausta minėti jo vardą. Tiesa, iš-ėjo atvirkšciai, Herostratas išgarsėjo (nes paslaptis tik pamasino žmones sužinoti nenaudėlio vardą), tačiau ne kaip didvyris, o kaip nevykėlis.

Galbūt panašiai reikėtų vertinti ir Trispalvės plėšytojo akibrokštą, jei ne vienas „bet“ – Herostratas norėjo tik išgarsėti, o mūsiškis, jo paties žodžiai, to nesiekė. Tad ko jis siekė? I šią klausimą dar turėsime rasti atsakymą.

Gintaras MARKEVIČIUS

Apdovanojimas visai Lietuvai

Kovo 6 dieną Vilniuje Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Tarptautinio Karolio Didžiojo fondo direktorių tarybos pirmininku Jurgenu Lindenu ir Acheno meru Marceliu Philippu, kurie oficialiai pranešė apie Lietuvos vadovei skiriamą garbingą 2013 metų Tarptautinį Karolio Didžiojo apdovanojimą. Direktorių tarybos atstovai pabrėžė, jog Prezidentės Dalios Grybauskaitės vaidmuo yra išskirtinis sie-kiant Europos Sąjungos vienybės ir įveikiant sudėtingus ekonominius iš-bandymus.

„Krisei įveikti reikėjo, kad garsūs asmenys prisimintų ryžtingus įsipareigojimus, kad priimtų drąsus ir teisin-gus sprendimus, nestokotų ryžto ir pasitikėjimo savimi. Reikėjo asmenybų, kurios net sunkiaus laikais galėtų patarti ir kartu pelnyti savo šalies ir partnerių Europos Sąjungoje pasitikėjimą“, – teigama apdovanojimo aiš-kinamajame rašte.

Pasak direktorių tarybos atstovų, kelias, kurį nuėjo Baltijos valstybės, yra įspūdingas. Jų teigimu, Lietuva yra susitelkimo, pasiaukojimo ir sékmės pavyzdys visai Europai.

Taip pat pabrėžiami šalies vadovės nuopelnai einant Europos Komisijos narės pareigas. Ji sėkmingai reformavo ES biudžetą, priėmė sprendimus, kurie padėjo Bendrijos narėms susi-tarti sunkiose derybose dėl finansinės perspektyvos.

„Tarptautinis Karolio Didžiojo apdovanojimas yra labai garbingas vi-sos Lietuvos įvertinimas. Tai pripaži-nimas, kad mūsų pasiekimai ir nuveikti darbai yra svarbus indėlis stiprinant ES vienybę ir stabiliumą. Šis apdovanojimas rodo, kad prieš devynerius metus į Europos Sąjunga ištojusi Lie-tuva yra atsakinga bendrijos narė“, – sakė Prezidentė.

„Politikos Oskaru“ vadinamas ap-dovanojimas šalies vadovei bus įteik-tas Europos dieną – Gegužės 9-ąją Acheno rotušėje. Šis garbingiausias ir svarbiausias apdovanojimas ES, kurį 1950 metais įsteigė Vokietijos Acheno miesto gyventojai, yra teikiamas už ypatingus nuopelnus Europos vieny-bei. Ši apdovanojimą yra gavęs Popie-žiūs Jonas Paulius II, Europos Sąjungs įkūrėjai – Jeanas Monnet, Konra-das Adenaueris, Robertas Schumanas, Didžiosios Britanijos premjeras Winstonas S. Churchillis, Europos Komisija, Ispanijos Karalius Chuanas Karlosas, JAV prezidentas Billas Clintonas, Čekijos humanistas ir šios šalies vadovas Vaclavas Havelas, Voki-tijos kancelė Angela Merkel, JK premjeras Tony Blairas, Europos centrinio banko vadovas Jeanas Clau-de Trichet, ES bendra valiuta euras, Nyderlandų Karalienė Beatričė, Liuksemburgo Ministras pirmininkas Jeanas Claude Junckeris, kitos garbingos Europos ir pasaulio asme-nybės.

Prezidentės spaudos tarnybos inf.

JAV apdovanotas prof. V. Landsbergis

Praėjusių savaitę JAV Nacionalinis demokratijos fondas pirmąjį atkurtos Lietuvos valstybės vadovą prof. Vytautą Landsbergį pagerbė medaliu „Už tarybą demokratijai“.

„Už jo demokratinę viziją, drąsų vadovavimą ir visą gyvenimą trunkantį atsidavimą savo žmonių gerovei“, – sakė fondo prezidentas Carlas Gershmanas.

Anksčiau tokiu medaliu buvo apdovanoti Tibeto dvasinis lyderis Dalai Lama bei buvęs Čekijos prezidentas Vaclavas Havelas. BNS agentūra informavo, kad apdovanojimo ceremonijos metu bus rodomas filmas „Kita svajonių komanda“ apie Lietuvos krepšininkų pergalę 1992 metų olimpiadoje.

Pirmąjį Nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovą,

Tėvynės sąjungos kūrėją ir pirmąjį pirmininką, Europos Parlamento narį garbingo apdovanojimo proga pasveikino ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas, Seimo opozicijos lyderis Andrius Kubilius.

„Nuoširdžiai džiaugiamės, kad tokia reikšminga organizacija kaip Nacionalinis demokratijos paramos fondas, visada buvęs Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo ir grįžimo į tarptautines, euroatlantines organizacijas remėjas, apdovanojo Jus už „tarybą demokratijai“. Didžiuojamės, kad mums, Sąjūdžio žmonėms, teko laimė ir garbė dirbtį kartu su Jumis, mokyti iš Jūsų ir būti to galingo demokratijos pavasario sūkuryje“, – savo sveikinime raše A. Kubilius.

„Tremtinio“ inf.

TS-LKD partija rinksis pirmininką

Kovo 19 dieną paaiškėjo galutinis kandidatų, dalyvaujančių Tėvynės sąjungos Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijos pirmininko rinkimuose, sąrašas. Iš 18 išskeltų kandidatų keturi pareiškė galutinį norą dalyvauti rinkimuose. Rinkimuose dalyvaus dabartinis TS-LKD partijos pirmininkas Andrius Kubilius, kurio kandidatūrą pasiūlė 26 TS-LKD partijos skyriai. Taip pat partijos Politikos komiteto vadovas, europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis (pasiūlė aštuoni skyriai), kuris savo dalyvavimui tikisi paskatinti debatus partijos viduje. Dalyvaus ir partijos pirmininko pavaduotojas Valentinas Stundys (penki skyriai) bei europarlamentare Laima Andrikienė, kurią pasiūlė Marių-Pajūrio skyrius. Ji i partijos pirmininkus kandidatuoją su partijos atsinaujinimo ir modernizavimo darbotvarke.

Didelio palaikymo iš partijos buvo sulaukusি ir dabartinė Seimo vicepirmininkė Irena Degutienė, kurią siūlė 12 skyrių, tačiau ji rinkimuose dalyvauti atsisakė. Rinkimuose dalyvauti atsisakė ir Vilniaus sueigos pirmininkas Mantas Adomėnas, pareiškęs, kad partijos pirmininko rinkimuose balsuosią už A. Kubilių ir paraginės už jį balsuoti kitus partiečius.

Kandidatu siūlytas partijos Priežiūros komiteto pirmininkas A. Anušauskas taip pat atsisakė dalyvauti rinkimais.

muose, tačiau nenurodė, kurio kandidato naudai atsiėmė savo kandidatūrą.

Rinkimuose taip pat buvo išskelta ir Seimo nario Naglio Puteikio (penki skyriai) kandidatūra, tačiau Priežiūros komiteto sprendimu N. Puteikis kurį laiką negalės eiti vadovaujančių pareigų visų lygių Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos organuose.

Kovo 19 dienos spaudos pranešime TS-LKD partijos pirmininkas A. Kubilius padokojo partijos nariams ir skyriams už išreikštą pasitikėjimą: „Džiauguosi, kad mūsų partija yra bene vienintelė Lietuvoje, kurioje renkant pirmininką ištisies demokratiskai dalyvauja visa partija, visi jos nariai, o ne tik suvažiavimo dalyviai procedūriniuose ir iš anksto surežisuojuose rinkimuose, kokius rengia kitos partijos. Samoningai tokios demokratijos siekėme ir tai įteisinome partijos įstatuose, norėdami, kad partija atgautų jai būdingą Sąjūdžio laikų dvasią, nevaržomą nuomonų raiškos laisvę ir polėki.“

TS-LKD pirmininkas renkamas tiesioginiuose visų partijos narių rinkimuose. Pirmininko rinkimai laikomi įvykusiais, kai juose dalyvauja ne mažiau nei pusė visų partijos narių. TS-LKD partijos suvažiavimas numatomas balandžio pabaigoje-gegužės pradžioje. Iki jo partijos vadovas jau turi būti išrinktas.

Ingrija VĖGELYTĖ

Nepriklausomybės atkūrimo dienos šventė Biržuose

Šiemet Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimo renginiai Biržuose prasidėjo žuvusių už Lietuvos laisvę partizanų pagerbimu prie partizanų kapavietės Švyturio gatvėje. Cia, prie paminklo partizanams, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Biržų filialo nariai ir patriotiškai nusiteikę biržiečiai pradeda kiekvieną valstybinę šventę, pagerbdami žuvusiuosius už Tėvynę.

Ankstyva kovo 11-osios ryta į susirinkusius Biržų krašto žmones kreipėsi LPKTS Biržų filialo pirmi-

ninkė D. Žiukienė. Minėjimo dalyviai prie kapavietės padėjo gėlių ir uždegė atminimo žvakutes. Biržų rajono merė perskaitė minėjime dalyvavusio V. Rinkevičiaus tinkantį eileraštį „Partizano kapas“.

Po minėjimo visi rinkosi į Šv. Jono Krikštytojo bažnyčią ir dalyvavo šv. Mišiose už Lietuvą. Po pamaldų šventės dalyviai rinkosi miesto centrinėje aikštėje prie Nepriklausomybės paminklo. Vėliau dalis šventės dalyvių patraukė į Biržų girią aplankytį mūsų kraštui įsimintinį istorinių vietų. Žygio trasa girių ke-

liais nusidriekė apie 50 kilometrų. Aplankytas paminklas 1945 metų rugpjūčio 17 dieną žuvusiems 24 Biržų krašto partizanams, paminklas 1863 metų sukilimui atminti Gudiškėse, paskutinio Pilėnų tėvūnijos partizanų vado Stepono Giedriko žūties vieta, Anglių kalnas, kur palaidota apie du šimtai 1863 metų sukilėlių. Žygis baigėsi Kojeliškių laukose, prie laikino paminklo 1944 metų gruodžio 24 dieną nuo baudėjų rankos žuvusiems dešimčiai partizanų. LPKTS Biržų filialo narių iniciatyva Biržų urėdija ties kiekvienu istoriniu paminklu įrengė puikius ir išsamius informacinius stendus. Rajono merė I. Varzenė už tai padėkojo urėdai R. Gaudiešiui.

Nors pavarė, bet kupini geros nuotaikos žygeiviai vėlyvą popietę grįžo namo.

Vidutis
ŠEŠKAS

LPKTS Biržų filialo nariai prie paminklo žuvusiems partizanams

Kovo 11-osios šventė

Kovo 7 dieną Šiaulių rajono Bubių pagrindinės mokyklos direktorius Reimundas Varapickas pakvietė LPKTS Šiaulių filialo chorą „Tremtinys“ pravesti mokyklos bendruomenės šventinį renginį, skirtą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai pamin-

tremties ir rezistencijos tematika.

Nuvykė sužinojome, kad šioje mokykloje tremtiniai ar Laisvės kovų dalyviai dar niekados nesilankė... Salė buvo pilnutėlė mokinii, mokytojų, ir visi rankose su pačių pagamintomis tautinėmis vėliavė-

„Trys spalvos“ – dainavo viena salė kartu su svečiais.

Pasibaigus renginiui, dar ilgai bendravome svečių kambaryje, o mokytojai vis prašė padainuoti. Atsisveikinome dvišiškai praturtėjė. Nutarėme, kad ši graži kelių kartų draugystė tikrai tesis.

LPKTS Šiaulių filialo chorą „Tremtinys“ ir Bubių mokyklos moksleiviai

Eduardo Manovo nuotrauka

nėti. Šis kvietimas buvo entuziastingai priimtas. Pas mokinius choristai vyko ne tik pakilių nuotaikos, bet dar vežėsi pilną pintinę vaišių, o filialo pirmininkė – knygų

lėmis. Po sveikinimo žodžiu visi susirinkusieji sugiedojė „Tautišką giesmę“. Vėliau skambėjo autentiškos tremtinėnių dainos – raudos. Keletą dainų – „Lietuva brangi“,

Ačiū Bubių pagrindinės mokyklos direktoriui ir mokytojams už įkvėpiantį jaunosios kartos patriotinį ugdymą.

Valerija
JOKUBAUSKIENĖ

Pasidalijo geraja patirtimi

(atkelta iš 1 psl.)

Gražiu muzikiniu pasveikinimu, tylos minute, gėlių nunešimu prie kryžiaus kovoju siems už Laisvę buvo paskelbta konferencijos pradžia. Renginio organizatorė ir vedėja istorijos mokytoja Daiva Leonavičienė supažindino su konferencijos eiga ir tikslais.

Pirmoje renginio dalyje buvo išklausyti trys pranešimai. Apie Tauro apygardą ir jos vaidmenį kovoje už Lietuvos nepriklausomybę kalbėjo Marijampolės krašto muziejaus mokslinis bendradarbis istorikas Jonas Gustaitis. Su Vytauto rinktinės partizanais ir jų likimais išsamiai supažindino Vilkaviškio krašto muziejininkė Elena Rupeikienė. Marijampolės apskrities koordinatorė Dalija Agota Karkienė „vedžiojo“ Vilkaviškio krašto partizanų takais. Antroje konferencijos dalyje Kazlų Rūdos mokytojų patirtimi dalijosi Algimantas Lelešius – Tauro apygardos partizanų muziejaus darbuotojas, vienas iš aktyviausių pasipriešinimo istorijos dėstymo propaguotojų. Neatvykus vienai iš pranešėjų, kuri turėjo skaityti pranešimą „Pasipriešinimo istorijos dėstymas 10 klasėse“, A. Lelešiui teko nelengvas uždavinys išdėstyti šią temą. Vilkaviškio

Salomėjos Neries pagrindinės mokyklos mokytoja Dalia Uldinskienė perskaite pranešimą „Sūduvos krašto kovų keliai neformaliame ugdyme“.

Renginio metu skambėjo Vilkaviškio buvusių tremtinių ansamblis „Atmintis“ (vadovė Birutė Stonienė) dainos. Kai kurioms iš jų pritarė visa salė. O dainos „Partizanų motinoms“ konferencijos dalyviai klausėsi stovėdami. Tai buvo pagarbos ženklas toms, kurių sūnūs ir dukters paaukojo savo gyvybę ant mūsų Tėvynės Laisvės altoriaus.

Konferencijos darbe dalyvavo LPKTS valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas. Jis padovanojo istorijos mokytojams knygų: Juozo Lukšos-Daumanto „Laiškai mylimosioms“ ir Viliaus Bražėno „Priminimai bendražygiams“. Aktyviausieji gavo kompaktines plokštèles „Tauro apygarda“.

Būdama šio renginio iniciatorė dėkojau energinga ir veikliai jaunai istorikei Dailai Leonavičienei, kuri ryžosi nelengvai misijai: ši konferencija Vilkaviškio rajone – pirmoji, bet, tikiuosi, ne pastutinė. Taip pat džiaugiausi net iš atokiausių rajono mokyklų atvykusiais mokytojais ir mokiniais.

Dalija Agota KARKIENĖ

Du procentus gyventojų pajamų mokesčio skirkite LPKTS

Viete VMĮ arčygo įrekiavimui kodas	F R 0 5 1 2 V e r s i o n e 0 2	Pildoma VMĮ darbuotojas				
1 Mokesčio mokesčio identifikacijos numeris (įstemo kodas)	Forma paratinė Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išdėstoma 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. VI-45 (2012 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. VI-12 redaguota)					
3V Vardas	2 Telefonas					
4 Adresas	3P Pavarė					
PRAŠYMAS PERVESTI PAJAMŲ MOKESČIO DALIĮ VIENETAMS, TURINTIEMS TEISE GAUTI PARAMĄ, IR (ARBA) POLITINĖMS PARTIJOMS						
5 Mokesčio laikotarpis	2012	6B Mokesčio dalis skirto vienetams, turintiems teise gauti paramą	6A Atsiskaituojančios mokesčio dalis skirto vienetams, turintiems teise gauti paramą	7B Mokesčio dalis skirto politinėms partijoms	7A Atsiskaituojančios mokesčio dalis skirto politinėms partijoms	8 Papildomų lajų skaičius
Eilės Nr.	E1 Gavejo tipas**	E2 Gavejo identifikacijos numeris (kodas)	E3 Mokesčio dalies pasiskirtis***	E4 Mokesčio dalies dydis (procentais)	E5 Mokesčio dalis skirto iki mokesčio laikotarpio****	
1	2	3 0 0 0 3 2 6 4 5	A N Y K Š C I U F I L I A L A S	.	Y Y Y Y	
2				.	Y Y Y Y	
3				.	Y Y Y Y	
4				.	Y Y Y Y	
5				.	Y Y Y Y	
6				.	Y Y Y Y	
7				.	Y Y Y Y	
<small>* Pažymėjus 6B ir (ar) 7B laukelį, mokesčio dalis bus perveidama įtame praline mokesčių vienetais, turintiems teise gauti paramą, ir (ar) politinėms partijoms (ankstesnio mokesčio laikotarpio pralime, kuriame buvo užpildytas E5 laukelis), nuočiau vienetais, turintiems teise gauti paramą, ir (ar) politinėms partijoms mokesčio dalis nebėbus perveidama.</small>						
<small>** Pažymėjus 6A ir (ar) 7A laukelį, mokesčio dalis Joks anksčiau išskirtose pralimose mokesčių vienetais, turintiems teise gauti paramą, ir (ar) politinėms partijoms nebėbus perveidama.</small>						
<small>*** Gavejo tipas: 1 – politinė partija, 2 – vienetas, turintis teise gauti paramą, ir (ar) politinėms partijoms nebebus perveidama.</small>						
<small>**** E5 laukelių užpildomas, kai mokesčio dalis tampa vienetais, turintiems teise gauti paramą, ir (ar) politinėms partijoms pagiedajama skirto ligiau kaip 1 metus. Jis laikotarpis negali būti ilgesnis nei 5 metai, pradedant skaičiuoti nuo metų, išlygus 5 laukelių.</small>						
<small>5 0 9 0 2 8 8 3 5 1 6 9 4</small>						
<small>Arauso, patiekės pradymas (parolas) (vardas, pavardė)</small>						

Užpildydami laukelį E2 įrašykite LPKTS įmonės kodą 300032645, laukelyje E3 įrašykite filialo pavadinimą.

Apie Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondo veiklą 2012 metais

Tradiciškai kiekvienais metais „Tremtinyje“ pateikiame apibendrintą ir pasiskartojančią informaciją apie Fondo veiklą, nes dažnai „Tremtinio“ skaitytojasyra ir Fondo paramos prašytojas.

2012 metais iš Valstybės biudžeto Fondui buvo skirta 565 tūkstančiai litų. Tieki pat numatyta ir 2013 metams.

Fondo veiklą ir lešų skirstymą griežtai reglamentuoja 1998 metais Vyriausybės patvirtinti Fondo veiklos nuostatai ir 2007 metais atnaujintas ir patvirtintas Fondo darbo reglamentas. Pagal šiuos normatyvinius dokumentus ne mažiau 80 procentų Fondo biudžeto privalome skirti rezistencijos dalyvių ir nukenčiusių nuo okupacijos asmenų vienkartinei pašalpai. Praeitais metais vienkartinei pašalpaj gauta 1716 prašymų, svarstyti 1642 prašymai. Parama skirta 1517 prašytojams; 125 pretendentams pašalpa neskirta. Tai daugiausiai prašytojai, kurių pajamos santykinių didesnės, arba nepakanama paramos argumentacija. Atsiranda prašytojų, kurie prašo neturėdamis nukentėjusiuo okupacijų asmens statuso. Pagal Fondo nuostatus, pašalpa neskiriama neturintiesiems nukentėjusiuo asmens teisinio statuso, socialiai neremtinimis, gavusiems pašalpą kelis kartus ankstesniais metais, asmenims, negyvenantiems Lietuvoje. Pašalpa skiriama tik vieną kartą per metus.

Atkreipių skaitytojų dėmesį į tai, kad į mūsų Fondą gali kreiptis ir prašyti paramos asmenys, kurie turi pasipriešinimo okupacijoms dalyvio statusą arba nuo 1939–1990 metų okupacijų nukenčiusių asmenų teisinį statusą, tai yra buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, jiems prily-

ginti asmenys; tapę invalidais būtinosis tarnybos sovietinėje armijoje metu; tapę invalidais Černobilio avarijos likvidatoriai; Molotovo ir Ribentropo pakto sutartimi perkeltieji asmenys iš taip vadinto Suvalkų trikampio; nacių išvežti į privertinių darbų stovyklas ir kiti.

Todėl Fondo remiamu nukentėjusių asmenų ratas labai platus, o finansinės galimybės ribotos. Vistiek Fondo valdyba stengiasi kuo daugiau prašymų patenkinti. 2012 metais apsvarsčius 1642 prašymus, pašalpa skirta 1517 prašytojams; 125 pretendentams pašalpa neskirta. Tai daugiausiai prašyto, kurių pajamos santykinių didesnės, arba nepakanama paramos argumentacija. Atsiranda prašytojų, kurie prašo neturėdamis nukentėjusiuo okupacijų asmens statuso. Pagal Fondo nuostatus, pašalpa neskiriama neturintiesiems nukentėjusiuo asmens teisinio statuso, socialiai neremtinimis, gavusiems pašalpą kelis kartus ankstesniais metais, asmenims, negyvenantiems Lietuvoje. Pašalpa skiriama tik vieną kartą per metus.

Likusioji biudžeto dalis yra skiriama istorinės atminties įamžinimui ir Fondo išlaikei. 2012 metais istorinės atminties įamžinimui buvo skirta: leidybai – 23,5 tūkstančio, paminklų statybai – 14,3 tūkstančio litų.

Kai kuriems prašytojams, kurių pajamos ar pensijos sąlyginai didesnės, primenu, kad gauname prašymų iš žmonių, kurie gauna tik socialines pašalpas apie 300–700 litų, juos taip vargina senatvės ligos, didelės šilumos kainos, todėl jie yra labiau remtini.

Fondo valdyba posėdžio metu svarsto kiekvieną prašymą su pateiktais dokumentais ir vertina prašymo argumentų svarbą. Asmenys, pageidaujantys gauti Fondo pašalpą, Fondo valdybos vardu pateikia prašymą asmeniškai arba paštu. Iteikiant prašymą asmeniškai, su savimi reikia turėti pasą, pasipriešinimo dalyvio arba nukentėjusio nuo okupacijos asmens teisinio statuso pažymėjimą ir kitus dokumentus. Kai prašymas siunčiamas paštu – pridėti dokumentų kopijas, patvirtintas notaro, seniūno ar politinių kalinių, tremtinii organizacijos antspaudu. Jeigu prašymo pagrindinis motyvas sveikata – pateikti pažymą iš gydymo įstaigos arba neigal-

mo pažymėjimą. Būtina pridėti dokumentą apie gaunamas pajamas: pensijas, dirbantys pensininkai prie dokumentų apie gaunamą pensiją turėtų pridėti dokumentą apie gaunamas pajamas pagal darbo santykius; neigalūs asmenys, kurie kiekvieną mėnesį gauna priežiūros ar slaugos pašalpas iš savivaldybės socialinės paramos centro – nurodyti jos dydį. Pageidautina nurodyti šeimos sudėtį, buitives sąlygas, jeigu bedarbis, dar negaunantis pensijos – bedarbystės dokumentą. Jeigu negalite atvykti paimti pinigų, tai pašalpą galime atsiusti paštu, tik nurodykite tikslų adresą ir pašto kodą, arba pervesti į banko sąskaitą, tuomet nurodykite savo sąskaitos numerį. Parašę prašymą – neuzmirškite pasirašyti.

Jau minėta, kad Fondas taip pat iš dalies nedidelėmis lėšomis gali paremti genocido aukų ir rezistencijos dalyvių atminimo įamžinimą. Kad Fondo valdyba galėtų įvertinti prašymo pagrįstumą paremti leidybą, prašome pateikti leidinio rankraštį, atsiliepimus, rekomendacijas, nurodyti tiražą, išleidimo kaštus, prašomos paramos dydį, o paminklų ir kitokio pobūdžio istorinio atminimo įamžinimui pateikti kuo pilnesnį aparašymą, pridėti projektą ar eskizą, nurodyti objekto reikšmingumą, pastatymo kaštus. Leidybai ir kitiemis atminties įamžinimo objektams skirta parama apmoka ma tik pavedimu rangovams pagal pateiktą atliktų darbų sąskaitą-faktūrą.

Mielai buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, visi nukentėję nuo okupacijų, kuriems ypač reikalinga parama, prašykite per vietines buvusių politinių kalinių, tremtinų ir nukentėjusių nuo okupacijų organizacijas, o Fondas pagal galimybės stengsis parametruoti. Nepykite ir nepriekaištauoti, kad Fondas prašo laikytis formalumų – tai valstybės lėšos ir jų panaudojimą būtina pagerinti, taip pat nepriekaištauoti, jeigu paramos neskiriame, nes Fondo finansinės galimybės ribotos.

Rašykite adresu: **Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondas, Gedimino pr. 40, Vilnius LT-01110;** informacija suteikiama 106 kabinete arba tel. (8 5) 231 4379.

Jonas VALENČIUS,
Fondo valdybos pirmininkas

Partizano Adolfo gyvenimas

Kai sovietai okupavo Lietuvą, prasidėjo baisios dienos. Daug jaunų vyri buvo priversti pasitraukti į miškus, nes nenorėjo vergauti svetimiams. Kentėjo jų šeimos, bildėjo gyvuliniuose vagojuose iš Sibiro platybes.

Šalia Kumpikų kaimo buvo ir nedidelis Kniežų kaimelis. O tame kaimelyje gyveno turtingas ūkininkas Antanas Kontrimas. Jo šeima buvo nemaža. Vaikai – penki sūnūs ir dvi dukterys – suaugę. Trys Antano Kontrimo sūnūs – Kazys, Pranas ir Adolfas – buvo šaulių organizacijos nariai. Jie gerai žinojo, kas jų laukia. Broliai Kontrimai pasitraukė pas partizanus. Kazys Kontrimas Montė, vyriausasis, vadovavo Kardo rinktinei. Rinktinė veikė Kretingos rajone. Joje buvo arti 700 vyrių.

K. Kontrimo sovietai ieškojo kaip baisiausio nusikaltėlio. Už jo galvą buvo pažadėta didelė premija. I stribų rankas nepaklivo iki pat 1952 metų rudens. Niekas nedriuso jo išduoti, nesusiundė ir didele premija. Tik kai metams bėgant sumažėjo partizanų, atsirado judošius, kuris išdavė K. Kontrimą. Išdavikas 1952 metų rudenį buvo nušautas pas vieną Kniežų kaimo gyventoją.

* * *

Kazio brolis partizanas Adolfas Kontrimas vieną naktį susapnavo baisų sapną: jo tėvų žemėje, netoli kūdros iškastos trys didelės duobės, panašios į gilius šulinius. Stiga iš tų šulinų pradėjo augti trys ažuolai – tiesūs, gražūs, šnarančiai ir blizgančiai saulėje lapais kaip auksinėmis monetomis, kurios staiga pavirto kapeikomis. Saulė baisiai kepino, Adolfas sapne blaškėsi, bėgo, klupo. Atsisukej ažuolų link pamata aplink ažuolus aštriaiš kirviais mojuojančią ištisą gvardiją didžiųjų skruzdėlių. „Nukirs niekšai!“ – susuko visu balsu ir pabudo išpiltas šalto prakaito.

Adolfas gyveno Grūšlaukės miestelyje, buvo vedės, augino dvejų metukų dukrą Birutę. Sapną papasakojo žmonai Petronėlei. Si, tolima mano giminaitė, perpasakojo man. Greitai Adolfo Kontrimo namais tapo miškas. Jis ėmė slapstytis su Kardo rinktinės partizanais. Žmoną su maža dukrele 1948 metais ištrėmė į Sibirą. Tais pačiais

metais Sibire atsidūrė likę trijų partizanų šeimos nariai: tėvai, dvi dukterys ir sūnūs Antanas ir Augustas.

Kardo rinktinės vyrai slapstėsi Kretingos rajono miškuose. Turėjo iširengė slėptuvės, bunkerius. Vienas bunkeris buvo iškastas Ažuolijos miške, netoli Grūšlaukės miestelio. Jame laikėsi penki partizanai. Ryšininkas N. sužinojo, kad kariuomenė ruošiasi apsiausti Ažuolijos mišką ir sugauti Kardo rinktinės vadą Kazį Kontrimą. Tačiau

gustas Rimkus buvo suimtas, nuteistas ir išvežtas į Sibirą. Mokytojas F. Šemeta spėjo pabėgti, išdarbino Klaipėdoje, išvengė tremties.

Adolfas Kontrimas sudraugu Antanu Šalniu pasi- praše prieplaudos pas Grūšlaukės gyventoja Joną Vasiliauską. Tvarė iširengė slėptuvę. Naktimis išeidavo pasirinkti maisto. Kažkoks tipelis juos nužiūrėjo ir iškundė saugumui. Vieną rytą abu partizanai iš bunkerio buvo išprašyti. Pasidavė be šūvio.

Dešinėje – Kontrimus prižiūrėjusi kaimynė, kairėje – Petronėlė ir Adolfas Kontrimai. 2005 metų balandis

tą dieną K. Kontrimas buvo išvykęs pas Kartenos miestelio partizanus. Ažuolijos miško bunkeryje buvę partizanai susiruošė trauktis. Tik jau buvo vėlu. Miške girdėjos iš sovietų kareivių balsai, šunų skalijimas. Įvyko susišaudymas. Keturiems partizanams pavyko prasiveržti, o Adolfui Kontrimui kulką pataikė į koją. Nebegalėjo pabėgti, pasislėpė išvirtusių eglių šakose, užsitaikė revolverį ir laukė.

Netoliese išgirdo sovietų kariškio balsą: „Ateikit, čia nieko nebus. Matot, miškas reatas!“ Sovietų kariai nužygia- vo į miško gilumą, kartu nusivesdami ir šunis. Eglių šakose Adolfas išbuvo iki tamšios nakties. Kai visai sutemo, susirado dvi lazdas ir šiaip taip atšliaužė pas miško pakraštyje gyvenusį ūkininką Bonifacą Jucį. B. Jucys Adolfą užsodino ant arklio. Nujojo į Kumpikus, pas ryšininką Augustą Rimkų. Irenė slėptuvę ir gydė Adolfo koją. Pas Rimkų tuo metu gyvenęs Kumpikų kaimo mokytojas Feliksas Šemeta iš Liepojos parveždavo vaistų. Laimei, kulką kaulo nebuvo kliudžiusi ir žaizda greitai užgijo.

Pasveikęs Adolfas padėkojo ir išėjo į nežinią. Tačiau Kumpikų seniūnas Juozas Pečiulis, apie visa tai sužinojęs, pranešė saugumui. Au-

Bijojo, kad nenukentėtų šeimininkas. Apie dvi savaites abu suimtuosius laikė Darbėnų miestelio stribokynėje, tardė ir žauriai kankino iki sąmonės netekimo. Atgaivindavo tik kibiru šalto vandens. Norėjo, kad išduotų kitus. Tik partizanai užsispryrė kaip tikri žemaičiai, ištvėrė visus kankinimus ir draugų neišdavė. Abu buvo nuteisti po 25 metus ir išvežti į Sibirą. Pateko į sustiprinto režimo Balchašo lagerį. Dirbo miško darbus. Su namiškiais susirašinėti neleido.

Adolfo žmona, palaidojusi dukrelę Birutę Sibire, 1956 metais grįžo į Lietuvą. Adolfas iš lagerių grįžo 1960 metais. Su žmona apsigyveno Grūšlaukėje, savo namuose, kur ilgą laiką gyveno Grūšlaukės septynmetės mokyklos mokytojai.

Adolfas Kontrimas buvo geras stalius, dirbo duris, langus, dėjo grindis. Buvo auksinių rankų žmogus. Daug pri- sidėjo statant naująją Grūšlaukės bažnyčią. Petronėlė Kontrimienė yra išleidusi knygelę „Kas gi tau, lietuvi, tokiai dalių skyrė“. Dievas ilgo amžiaus abiem nepagailėjo. Petronėlė mirė eidama 86-uosiui, Adolfas – 89-uosiui metus. Palaidoti Grūšlaukės kapinėse.

Juozas BAUŽYS

Sveikiname

Sveikiname buvusius trentinius, LPKTS Jurbarko filialo narius, jubiliejinio gimtadienio proga: Mortą VIDRINSKIENĘ – 80-ojo, Valeriją TAMOŠAITIENĘ – 75-ojo, Genovaitę STURONIENĘ – 75-ojo, Ireną Salomėją MIKUTIENĘ – 55 ojo.

Linkime sveikatos ir Dievo palaimos.

LPKTS Jurbarko filialas

* * *

Garbingo 80-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname ilgametį LPKTS Šiaulių filialo tarybos narią **Juozą IVANAUSKĄ**. Linkime stiprios sveikatos, ilgų ir prasmingų gyvenimo metų, Dievo palaimos.

*Kad svarbiū sumanymai būtų sekmingi,
Kad visad pavyktų pradėti darbai,
Kad brangūs Jums žmonės būtų laimingi,
Draugams atviri būtų Jūsų namai.
Jégų kad nestigti, širdies kad neslėgti,
Kad visad ir viskas Jums būtų gerai.*

LPKTS Šiaulių filialas

* * *

Gražaus 65-ojo jubiliejinio gimtadienio proga sveikiname **Vandą BAČIULIENĘ**. Linkime sveikatos ir visada išlikti žavai.

LPKTS Jurbarko filialas ir choras „Versmė“

Apdovanoti aktyvūs visuomenininkai

Kovo 12 dieną Kauno miesto rotušėje šeši nusipelnę žmonės buvo apdovanoti Santakos garbės ženklais. 2-ojo laipsnio Santakos garbės ženklui apdovanotas aktyvus visuomenininkas, draugiškų santykų tarp Mislibužo (Lenkija) ir Kauno miesto puoselėtojas Arkadiušas Janovičius, Lietuvos teatro ir kino aktorė Olita Veronika Dautartaitė ir Nacionalinio Kauno dramos teatro direk-

torei Daivai Garnienei.

Šiam garbingam apdovanojimui aktorių E. Stanciką Kauno miesto savivaldybės Apdovanojimų tarybai pri- statė LPKTS Kauno filialas. Graži draugystė su šiuo meno žmogumi tėsiasi jau ne vienus metus. LPKTS Kauno fi- lialas vykdo patriotinę, švie- tėjišką bei kultūrinę veiklą, jamžina žuvusių Laisvės ko- votojų ir buvusių trentinių atminimą. Dažnai organizuo-

LPKTS Kauno filialo narys Jonas Sakelis, aktorius Egidijus Stancikas, Audronė Kaminskienė, Jūratė Antulevičienė, Kauno meras Andrius Kupčinskas ir Kauno filialo pirmmininkas Juozas Savickas

Jono Sakelio nuotrauka

torius, teatro ir kino aktorius Egidijus Stancikas. 3-iojo laipsnio Santakos garbės ženklas įteiktas poetei, akių ligų gydytojai Daliai Buragienei, „Žalgirio“ arenos direktoriui Angelei Dementavičiūtei, Kauno Maironio universitetinės gimnazijos direk-

ja įvairius renginius, pažymi svarbias istorines datas, dalyvauja dainų šventėse, konkursuose. Dažnai šioje veikloje reiškiasi ir niekada neat sisako pagelbėti aktorius E. Stancikas.

Audronė KAMINSKIENĖ

„Nebėkit, meteliai, – geriau palūkėkit./Dar daug reik atlikti darbų!“ – šios eilutės iš Veronikos Burneikičiės antrosios poezijos knygelės „Esu tokia...“ Naujas Veronikos leidinėlis pasirodė 2013-ųjų pradžioje, tad dar nedaugelis spėjo ją pavartyti ir įsigyti. Kiekviena naujai išleista knyga – dovana autorui, artimiesiems, skaitytojams. Surinkti po kruopelytę besibaškančius žodžius, tvarkingai juos sudėlioti į posmus su ritmiškai ir rimuotai surikiuoti ketureilius – ne kiekvienam duota! Tai – talentas, leidžiantis prasiveržti sielos šauksmui, atkurti išgyvenimą atspindžius.

LPKTS Kauno filialo tarybos, TS-LKD frakcijos Dainavos skyriaus narė Veronika Burneikičiė nepamainoma įvairiausių renginių, sambūrių, akcijų organizatorė bei dalyvė, puiki patarėja ir sumani vykdytoja. Jos gyvenimas paženklintas tremties spaudu, praradimais, tačiau atsvara visoms negandoms ir nelaimėms – daina. Nūnai aplankė ir mūza. Veronika rašo eileraščius ir džiugina savo artimuosius, malonai juos skaito tie, kurie pamatę knygynę įsigyja jos eilių rinkineli.

Pati Veronika sako, balsą paveldėjusi iš savo mamos. O jei turi tą retą ir labai brangią Dievo dovaną, negali nedainuoti. LPKTS chore „Ilgesys“ V. Burneikičiė dainuoja jau antras dešimtmetis. Choro vadovė Bronė Paulavičienė negali atsidžiaugti – aktyviai ir talentinga dainininkė: „Jai galiau pavesti bet kokius darbus – mielai atliks, galiu pasitiketi, kaip savimi. Tokie žmonės gerbtini ir brangintini“. Kiek per tuos metus apkeliauta, dalyvauta dainų šventėse, saskrydžiuose, įvairiuose renginiuose suskaičiuoti vargu ar ir pati Veronika galėtų. Tie metai suteikė profesionalumo, įgyla daug patirties, naujų įspūdžių. Ne vienerius metus Veronika Burneikičiė dainavo Kauno radio gamyklos mišriame chore „Banga“, kur reikėjo daug valandų atiduoti repeticijoms, kad pelnytų chorovaudo pasitikėjimą. O tai ne kas kita, kaip atrankos keliu patekti į koncertinius turus, kurie anais laikais nelepinio eilinių dainininkų ar šokėjų. Reikėjo pelnyti aukščiausią įvertinimą. Veronika tą pasitikėjimą pateisino, nemažai šaliu apkeliavo su „Banga“, tapo tikra profesionale. Tas profesionalumas V. Burneikičiė atvedė į subtiliausią galimybę kelią – giedoti bažnytiname chore. Ji gieda Šv.

Antano ir Jurgio Matulaičio Palaimintojo bažnyčiose, kas savaitę skuba į buvusių tremtinių ir politinių kalinių choro „Ilgesys“ repeticijas. Čia susitinka su bendraminčiais, tremties draugais, ir šio choro atliekamos dainos – tai grįžmas į skaudžius išgyvenimus.

Tremtis

Nerūpestinga vaikystė buvo trumpa. Tėviškė, esančią Kauno rajone Dokelių kaimę, Veronika su dvem sese rimis ir mama bei patėviu paliko 1951-aisiais.

„Buvaus jau aštuonerių, – prisimena Veronika, – tad ilgą, varginančią kelionę gerai prisimenu. Kur veža, niekas tada nežiojo, tačiau vargą patyrėme greitai. Kone visi užsikrētėme utélémis. Aimanos, ašaros ir liūdnai pasakojimai varė iš proto. O dar...

Mūsų vagone moteris gimdė. Tad viskas tuo ir pasakyta. Taip ilga kelionė užtruko nuo spalio 2-osios iki gruodžio 14-osios. Tomsko sities Alatajevo gyvenvietė – pasakutinis tremties taškas. Ją supo dideli miškai, kur netrukus visi privalėjo eiti į darbus. Namuose mama aštuonmetės mergaitės neįsiustė į mišką medžių šakų rinkti ar žievę nuo kamienų lupti. O čia nebuvė jokių žmoniškumo taisykių. Ir nepilnamečiai privalėjo sau duonai užsidirbti. Gyvenimastremtyje tam tikra prasme uždėjo rimties, ne pagal amžių patirtų išgyvenimų skraigstę. Gal todėl Veronikos eileraščiuose daug išminties, liūdnų filosofinių pamąstymų.

Kai 1955 metais šeima grįžo į Lietuvą, visi pamažel primirštuos išgyvenimus, sunkius dar-

bus, nes prieš akis vėrėsi kiti horizontai. Veronika Sibire buvo baigusi keturias pradžios mokyklos klasės, tad Lietuvoje sekmingai tėsė mokslą penkoje. Mokykta mergaitei nebuvė sunku, gal tik lietuvių kalba pradžioje kiek „šlubavo“, tačiau ir ja netrukus perprato.

Dienos lėkė lyg pašełė

Veronika, kaip kiekvienas jaunas žmogus, sulaukusi devyniolikos, pradėjo svajoti apie nuosavą lizdelį, būsimą

šeimą. Laukti ilgai neteko. Vietinis vaikinas Vaclovas Burneika jai pasipiršo ir pradėjo abu kurti savą būtij. Paklausiusi vyro patarimo Veronika Kaune baigė buhalterinės apskaitos mokslus ir visą gyvenimą dirbo pagal pasirinktą specialybę. 1968 metais kartu su vyru atsikelė gyventi į Kauną, kur įsitvirtino visam gyvenimui. Burneiku šeimoje gimė du sūnūs – Saulius ir Giedrius. Abu sukūrė šeimas, močiutės džiaugsmui padovanovo tris vaikaičius. Tik niekaip neišdyla skaus-

Šventinis choro „Ilgesys“ pasirodymas. Choristų gretose – Veronika Burneikičiė. Su choristais kairėje choro vadovė Bronė Paulavičienė, dešinėje – koncertmeisteris Mindaugas Šikšnias

Eisenėje Veronika Burneikičiė. Šventės akimirka Laisvės alėjoje

Išvykos partizanų kovų takais dalyviai. Pirmame plane – Veronika Burneikičiė, tarp jų Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė

mas iš Veronikos širdies. Prieš du dešimtmečius mirė jos mylimas vyras Vaclovas. Nors laikas bėga nenumaldomai greitai, ši netektis Veronikos širdyje vis dar kraujuoja: rodos, dar vakar kartu vaikščiota, kalbėta, mylėta... Dabar tėvą pakartoja sūnūs. Saulius, mamos talento tėsėjas, baigė studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, dainuoja Kauno valstybiname chore, vadovaujama prof. Petro Bingelio. Sūnus Giedrius vadovauja UAB „Judeks spauda“ kolektyvui.

Kai užgėsta dienos gaisai, kai ateina tyla, Veronika ima balto popieriaus lakštą ir palinksta prie jo. Tomis akimirkomis ir rikiuoja posmai, o gal ir būsimos poezijos knygelės apmatai. Kol kas nedidelis tas eileraščių kraitis. Paklausta, kur ta eileraščių rašymo pradžia, Veronika atsakė:

– Kai buvau paauglė, rašiau dienoraštį. Ir kiekvieną kartą parašiusi, ką buvau sumaniusi, būtinai užbaigdavau ketureiliu, kuris veržtėveržesi į tą dienoraštį... Vėliau pradėjo vis dažniau aplankytis posmai. Pradėjau užrašyti. Bet... Viską dėjau į rašomojo stalo stalčių, kol pagaliau pasiryžau.

Plunksnos bičiulių pripažinimą pelniasi Veronika Burneikičiė tapo kūrybinės raiškos asociacijos „Kauno branduma“ nare.

Nugalėtų ir nejveiktu aukštumų verpetuose Veroniką aplankė Jubiliejus. Visai nesenai. Ši šaltą pavasarį. Draugai, kolegos, vaikai ir vaikaičiai Veronikai linkėjo žmogiškųjų gėrybių, o tarp jų – ir naujų eileraščių šūsnies.

„Ir keičiasi metų laikai, ir kartojas;/ Apsisuka ratas – sugrįžta jie vėl./ Tik mūsų upelis vis bėga, kvatojas – / Prieš srovę sugrįžti neduoda vilties,“ – Veronikos Burneikičiės eileraštis „Kur tu skubi... iš knygelės „Esu tokia“...

* * *

Mūsų pokalbjį užbaigiau Veronikos ketureiliu, kaip ji kažkada užbaigdavo savo dienoraščio įrašus. Veronikos eileraščiai – atgaiva moterimis, kurios neabejingos lyrikai, romantikai, tikriems jausmams. Kai paimsite į rankas jos eileraščių knygelę, rasisite pažertos išminties krislelių, kitu žvilgsniu pamatysite gamtos atbudimo stebuklą ir rasite atsakymą: „Kur pasislėpti nuo negandų.../ Ir atsigauti po lemties audros... (eil. „Kur pasislėpti“).

Aušra ŠUOPYTĖ

Alytiškis kraštotoyrininkas Gintaras Lučinskas po nedidelės pertraukos vėl ėmėsi leidybos darbo. Tiksliau sakant, tos pertraukos nė nebuvė, nes šio autoriaus knygų jau nespėju skaityti. Jo tyrinėjimų ašis visalaik sukas apie karybos istoriją. Ir Dzūkija – jam svarbiausia visada. Atiduoti duoklę kažkada čia gyvenusiems žmonėms, ar nepelnytai primirštiems įvykiams, – tai vis Gintaro siekiai. Kas nėra susidūrės nei su knygų rašymu, nei ypač su leidyba, tas gal galvoja, kad knygą parašyti labai paprasta. Bet taip iš tikrujų nėra. Ir parašyti gerą knygą ne kiekvienas gali, o tuo labiau išleisti. Gintaras Lučinskas – vienas tokų autorių, kuris ne tik rašo knygas, bet ir pats jas leidžia.

Gintaro Lučinsko paskutinis darbas – istorijos apybraiža apie Varviškės „respubliką“ 1920–1923 metais. Ši gausiai nuotraukomis ir dokumentais iliustruota knyga skirta paminėti 90-osioms metinėms, kai 1923 metų kovo 23 dieną Lietuvos kariuomenės kariai ir šauliai likvidavo Lietuvos prijungimo prie Lenkijos šalininkų įkurtą prolenkišką „savivaldą“ (lenk. *Samorząd Warwiszki*) pietinėje Lietuvos Respublikos dalyje – Kapčiamiesčio valsčiuje, Varviškės kaime.

Pratarmė šiai knygai paraše žurnalistas Vilius Kavaliauskas. Skaitydamas Vilniaus tekstą, supratau, kad tai irgi ne atsitiktinumas. Iš tikrujų yra nemažai bendra tarp šių dviejų autorių. Ir ne vien tik tai, kad abu jie yra kolekcininkai, gal net ir bendrose parodose buvo susitikę. Tačiau svarbiausia yra ne tai. Juos vienija nuveiki svarbiausi darbai – parašytos ir išleistos vertingos istorinės knygos.

Gintaras manės kartą paklausė, ar aš suprantu, kodėl jis nesikreipia į įvairias leidyklas, bet išleidžia savo knygą? Aš į šią klausimą atsakymo neturiu, tačiau tik žinau, kad finansavimo iš savivaldybių ar kitų instancijų, kurios turėtų paremti svarbų Alytaus miestui ar Dzūkijai leidinių, tikėtis neverta. Pinigeliai nubyra tik vienadieniams masinio pobūdžio renginiams. Tikriausiai Vilius Kavaliauskas ir Gintaras Lučinskas įvedė tradiciją skelbtį savo knygose sarašus tų ministerijų, ištaigų ir savivaldybių, kurios atsisakė paremti keliasdešimt litų reikšmingų knygų leidybą.

Bene taikliausiai tokiai situacijai apibūdino visuomenininkas ir kolekcininkas Jonas Juravičius, teigdamas, kad j

savivaldybes ar atsakingas pareigas patenka daugiausia tokie žmonės, kurie knygų neskaito, todėl iš tokių ir paramos tikėtis neverta. Iriš tikrujų, tokiems labai toli net ir nuo tarpukario Lietuvos kariškių ar šaulių, kurie vertindavo ir brangindavo knygą, ją dovanodavo reikšmingų iškilmių progomis, patys „apsidėdavo“ mokesčiais kuriant bibliotekėles. Kariškiai suprasdavo, kad knyga – tai reikšmingas kultūros paminklas.

Šiandienos valdininkams svarbesni visai kitokie paminklai, pavyzdžiu dėl savivaldybės klerkų machinacių atsiradęs iškilus „paminklas“ – Alytaus autobusų stotis. Prieš kurį laiką ējau mesto aikštė, ten ilgoką laiką stovėjo supiltas didžiulis kalnas. Šalia manės ējo moteris su mažu vaiku. Ir tas vaikas paklausė savo mamos: „Mamyte, o kas čia bus?“ O mama atsakė taip: „Čia, vaikeli, bus nauja Gedimino pilis, vienas meras statė – nepastatė, tai dabar antras stato“. Kam gičia reikia tos Alytaus miesto istorijos, jei paminkliškumą valdininkai supranta kitaip?

Tačiau Gintaras Lučinskas rankų nenuleido ir susiraudo privačių rėmėjų. Čia norėčiau pastebėti, kad būtent knygų leidybos epopėjų srityje ir yra pagrindiniai Gintaro Lučinsko ir Vilniaus Kavaliausko panašumai. Prieš Vasario 16-ąją pasižiūrėjau labai įdomų televizijos interviu su Viliumi Kavaliauskui. Šio autoriaus milžiniško darbo – parengtų fundamentalių veikalų, skirtų Lietuvos kariuomenėi ir apdovanojimams, valdininkai nesiteikė paremti né vienu litu, tačiau Vilniaus sugebėjo įtikint Lietuvos verslininkus, kad tai – istorijai labai svarbu, ir dėl to turime tokius vertingus leidinius. Žinoma, kai valdininkams prireikia Vilniaus Kavaliausko patirties ir sugebėjimų, tai jie nesivaržo juo pasinaudoti, ar kai paveikslus reikia iš užsienio pargabenti, ar Žygimanto Augusto gobeleną nupirkti. Štai tada Vilnius prisimenamas...

Dar turiu vieną pastebėjimą, kad Gintaras leidžia tik tam tikro lygio knygas. Messu juo dažnai pasiginčiame, bet man niekaip jone nepavyksta įtikinti, kad jis pradėtų vertinti ir knygas minkštais viršeliais. Mat Gintaras laikosi savo

nuomonės, kad knyga turi būti ilgaamžė, todėl kokybiškai išleista – ne tik susiūta, bet ir ketais viršeliais.

Daug kas iš istorijos girdėjo apie Perlojos respubliką, bet apie Varviškės „respubliką“ turbūt ne visi žino. Varviškė – tai senas kaimas ir buvęs dvaro palivarkas, iškūrės prie Igaros upės, netoli tos

kilometrus. Kapčiamiesčio valsčiaus rytiniai ir pietiniai pakraščiai apaugę miškais, kuriuose plytėjo nepraeinamos pelkės ir krūmai. Per šiuos miškus ir ējo demarkacijos linija, taigi valsčiaus pakraštys ribojosi su lenkų užimta teritorija. Tarp šių miškų, nedideliuose ploteliuose prastos smėlio žemės, buvo

iškūrė skurdūs kaimeliai. Prieš Pirmąjį pasaulinį karą šių kaimų gyventojų dauguma vertėsi grybų rinkimu ir valstybinio miško vogimu, o taip pat eidavo uždarbiauti į Gardiną, kur gerokai sugudėjo ir sulenkėjo. Gyvendami miškuose ir užkampyje, be to, neturėdami turto, iprato gyventi laisvą „miškinį“ gyvenimą.

1919–1920 metais šiame tolimaliausiai pietiniame Lietuvos kampe pradėjo telktis Lietuvos prijungimo prie Lenkijos šalininkai, kurie, remiami Lenkijos Vyriausybės, siekančios prijungti prie Lenkijos visą neutralią zoną, paskelbė vadinančią Varviškės savivaldą (lenk. *Samorząd Warwiszki*) arba dar kitaip „placuską“ – sustiprintą karišką forpostą. Ši kaimą ir jo apylinkes netgi skambiu Varviškės „respublikos“, kurios teritorija užėmė apie 30 kvadratinų kilometrų, vardu vadino. Pravedus tarp Lenkijos ir Lietuvos neutralią zoną, 1920–1923 metais Varviškės „respubliką“ garsėjo ne tik Seinų krašte, bet ir tolimesnėse apylinkėse. Į neutraliązoną tais laikais atbėgdavo slapstytis visokie plėšikai, dezyterai, avantiūristai ir kitoje bastūnai (pasakojama, kad net kazokai, rusų belaisviai, grįžta iš Vokietijos bei iš Lenkijos kariuomenės pabėgę ukrainiečiai), užsilikę dar iš Pirmojo pasaulinio karo laikų; ir iš Lenkijos, ir iš Lietuvos pusės. Pradžioje, kol jų buvo nedaug, jiems pakakdavo plėsti kaimus neutralioje zonoje, tačiau plėšikų vis gausėjo, ir gyventojai jau nebegalėjo jų išmaitinti. Susibūrė stiprus lenkų partizanų daliens, o Varviškė buvo paversta centru visai Pietų Lietuvos neutraliai zonai terorizuoti. Lenkų organizacija Varviškės apylinkėse sutelkė apie 300–400 ginkluotų vyry. Manoma, dalis jų buvo lenkų kariškiai, perrengti civiliais drabužiais. Jie laikėsi įsivirtinę Juodosios Ančios, Igaros ir Nemuno krantuose. Varviškės „res-

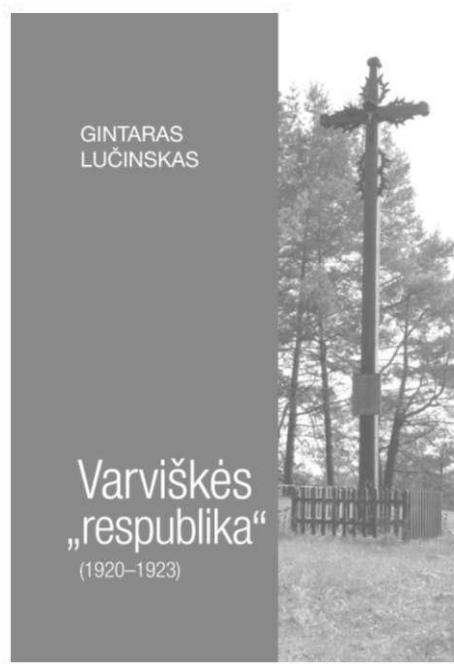
publika“ skelbėsi esanti neprilausoma nuo Lietuvos ir Lenkijos bei siekiant prijungti Lietuvą prie „Vidurių Lietuvos“ (lenk. *Litwa Środkowa*), turėjo savo „komendantą“, antspaudą; puldavo Kapčiamiesčio, Kučiūnų, Lazdijų, Leipalingio, Liškiavos, Punsko, Rudaminos ir Veisiejų valsčių gyventojus. Tokią teroristų gauja likviduoti sunkiai sekési, nes ši veikė miškuose, turėjo gerų ginklų: kulkosvaidžių, šautuvų, granatų, jų rėmė ir Lenkijos valdžia.

Kaip sekėsi Lietuvos kariuomenei ir šauliams likviduoti Varviškės „respubliką“, sužinosite įsigiję naują istoriko Gintaro Lučinsko knygą. Galima tik pasakyti, kad Nepriklausomybės kovų laikotarpis buvo sudėtingas laikotarpis Lietuvos valstybei, pasienio konfliktai truko ilgai. Atsikurianti Lenkija Lietuvą matė savo sudėtyje. Tačiau lenkai susidūrė su lietuvių nacionalizmu. Jiems pavyko užgrobtis svarbias Lietuvos teritorijas: Seinų ir Suvalkų kraštą, Rytų Lietuvą su Vilniumi ir Gardinu. Tačiau visos Lietuvos praryti neįstengė. Žinoma, J. Pilsudskio legendinės pergalės prieš Raudonąją armiją lėmė ir Lietuvos bei kitų Baltijos kraštų likimą. Stalinas šito lenkams niekada nedovanojo, bet atsicerštyti progą jis gavo tik daug vėliau. Lenkų ir lietuvių taučiai labiausiai ir išsiskyrė po Pirmojo pasaulinio karo. Atsirado nesantaika. Apie lenkų žiaurumus lietuvių ir kitų tautų atžvilgiu tekėdavo skaityt tarpukario žurnale „Mūsų Vilnius“.

2012 metais pasirodžiusi Armija krajova kario knyga „Egzekutorius. Armijos krajovos žudiko išpažintis“ taip pat sukelė nemažai diskusijų. Nes Armija krajova iš tikrujų labai skyrėsi nuo lietuvių partizanų. Bendradarbiavo ir su naciais, ir su NKVD. Beje, savo draugų buvo labai lengvai ir sudoroti. Armija krajova planavo savo jėgomis net Vilnių iš vokiečių atsiimti, bet šiuos planus sužlugdė NKVD. Jei Napoleono laikais lenkai buvo susiskalde, dalis kovėsi Napoleono pusėje, kiti Rusijos pusėje, tai Antrojo pasaulinio karo metu stojo sovietų pusėn. Deja, jų viltys nepasiteisino. Stalinas sumaniai pasinaudojo lenkais, bet laukto savarankiškumo jie negavo.

Šarūnas SIMKEVIČIUS

Alytiškio kraštotoyrininko knyga apie Varviškės „respubliką“

Legenda apie Žaibą

Apie partizaną Žaibą retokai užsimenama kalbant ar rašant partizaninės kovos Lietuvoje tema. Nors prisiemenant karinę šios kovos pusę, būtent ši kovotojų reikia išskelti i pirmąsias vietas. Partizanas Žaibas, neturėdamas jokio karinio išsilavinimo, sugebėjo vadovauti kovotojams ir suruošti meistriškus puolimus ne tik prieš vietinį sovietinį aktyvą, bet ir prieš sovietų vidaus kariuomenę. Būtent jo suruoštose pasalose priešo kariuomenė patyrė didžiausius nuostolius. Kito taip efektyviai veikusio vado praktiskai nebuvo. Pasak partizanų šaltinių, jis vadovavo net 28 kautynėms. Ir, kaip minėta, tai jis sugebėjo atlitti be jokio išankstino karinio pasiūrošimo ar pratybų. Žaibas, anot bendražygio Lingtono Baliukevičiaus-Dzūko, subrendo anksti „su šautuvu, su pavojais“. Jo kovotojo talentas atskleidė kovos sąlygomis.

Apie partizaną Žaibą skrido legendos dar jam aktyviai veikiant. Nesistengė jis slėpti ir tikrojo savo vardo, bet slapyvardis priešinkams turėjo kelti nerimą. Viename atsišaukime Adolfas Ramanauskas-Vanagas rašė, kad jo „tik slapyvardės paminėjimas skelia visuotiną paniką“ tarp priešų. Savo ruožtu MGB savo pažymose irgi nurodė, kad Žaibas „išskirkia išskirtiniu aktyvumu vykdant antpuolius ir vykdant teraktus“. Galima suprasti, jog vykdė aktyvius kovos veiksmus. Žaibas nepaliko apie save jokio išsamaus rašytinio darbo, bet apie jį, kaip išskirtinį partizanų vadą, kalbėjo tiek jo priešai, tiek draugai. Neretai šiuolaikiniai tyrinėtojai to net neperskaito.

Vaclovas Voveris gimė 1923 metų sausio 17 dieną Trakų apskrities Onuškio valsčiaus Bakaloriškių kaimo ūkininkų šeimoje. Turbūt vaikystėje neplanavo imti ginklo į rankas, bet karos sąlygos privertė tai padaryti. Baigiantis vokiečių okupacijai Lietuvoje ypač suaktyvėjo sovietiniai partizanai, todėl lietuvių kaimuose pradėjo kurtis savygynos grupės. Tokia grupė pradėjo burtis ir Bakaloriškėse. Tai patraukė sovietinių partizanų žvilgsnį, kurie 1944 metų balandžio 12 dieną jungtinėmis pajėgomis užpuolė Bakaloriškes. Puolimo metu jie sudegino dešimtis kaimo sodybų, nužudė žmo-

nės. Kadangi jėgų persvara buvo sovietinių partizanų pusėje, savisaugininkai negalėjo pasipriešinti. Bet toks sovietų aktas V. Voverių turbūt dar labiau pastūmėjo į antisovietinę kovą. Žaibas išstraukė į partizanų gretas nuo pirmųjų dienų, vos pradėjus sovietines pertvarkas. Pradžioje jis vadovavo suburtam partizanų būriui, vėliau – Geležinio Vilko grupei. Nuo 1948 metų lapkričio 25 dienos už-

nai, dėl kurių jam kilo problemų keliaujant į Žemaitiją, nes vietiniams partizanams jie atrodė per nauji ir kėlė įtarimą. Sprogdinimas neabejotinai padarė įspūdį partizanams. Pietų srities vadas Vanagas per 1949 metų LLKS suvažiavimą ragino kitus vadus naudoti sprogtamias medžiagas ir rekomendavo mašinų sprogdimą. Sprogmenis naudoti bandyta ir kitose apygardose.

Aktivūs Žaibo veiksmai negalėjo nesukelti sovietų saugumo dėmesio. Partizanas anksčiai pateko į s a u g u m o įskaitą. MGB netruko sužinoti Žaiboto tapatybę, nors ir patys partizanai to neslėpė. Pradėtos sudarinėti įvairios agentūrinės sekimo bylos. 1949 metų sausį užvesta byla „Kani-balai“ (anksčiau veikta pagal bylą „Dzūkija“),

skirta Dainavos apygardos štabui sekti. Vienas iš šios bylos epizodų susijęs su Žaibo sekimu ir žūtimi. Bet ir anksčiau pas partizanų vadą buvo nuolat siunčiami agentai. Štai 1948 metais jam pasiūstas agentas „Meri“, kurio Žaibas prašė nupirkti diržų ir „furažkių“. Kombinacija baigėsi, nes pati MGB neturėjo kur išsigityti šiuo daiktui. Ne kartą fiziniam Žaibų likvidavimui nukreipti agentai smogikai. 1946 metais jie, nepasiekę tikslą, išsišifravo. 1947 metais operacija baigėsi irgi nepasiekus planuotų rezultatų. 1948 metais – tas pats. Agentai smogikai nukaudavo partizanus ir suimdavo juos remiančius žmones, bet Žaibas buvo nepasiekiamas.

Tačiau viena MGB operacija tapo sėkminga. Ši istorija susijusi su poetais MGB agentais „Varnu“ ir „Rytu“ (pogrindyme žinomais kaip Kapsu ir Vilnimi). Būsimas žymus poetas agentas „Varnas“ jau nuo 1946 metų buvo MGB agentūros sudėtyje, bet aktyvus jo dalyvavimas prieš partizanus prasidėjo 1948 metų spalio–gruodžio mėnesiais, kai kartu su agentu „Rytu“ išfiltravo į partizanų gretas. „Varnas“ pradėjo atliki partizanų ryšininko vaidmenį, o „Rytas“ apsigyveno su partizanais bunkeryje. Šiai operacijai vadovavo pulkininkas Ilja Počkajus, kuris buvo suplanavęs ir įvykdęs daug

partizanų vadų likvidavimo operaciją. Palankios Dainavos apygardos vadų sunaišinimo sąlygos susidarė 1949 metų kovo pradžioje, kai agentas „Varnas“ sužinojo Žaibo bunkerio vietą. Kovo 7 dieną abu agentai nušovė laikinai einantį Dainavos apygardos vado pareigas Benediktą Labéną-Kariūną, po to nulyko į Alytų, kur jų jau laukė saugumiečiai. Pastarieji, nulykę į agentų nurodytą vietą, aptiko Žaibo bunkerį. Kovoję su priešais žuvo Žaibas ir jo bendražygiai: Jonas Kazlauskas-Šermukšnis, Viktoras Kazlauskas-Vanagas, Petras Šilanskas-Labutis. Sunaišintame bunkeryje čekistai tarp kitų daiktų rado keturias minas ir 12 kilogramų tretilo. Sie sprogmenys liudijo, jog buvo rengiamasi ateities kovoms. MGB nurodė, jog 1949 metų kovo 7–9 dienomis žuvo 15 „banditų“ ir trys suimti. Nors tai galėjo būti padidinti nuostoliai, bet operacijoje dalyvavusius saugumiečius buvo siūloma apdovanoti piniginėmis dovanomis. Žaibas žūtis buvo stiprus smūgis partizanams, nes praktiskai nuslopo aktyvi puolamoji partizanų taktika Dainavos apygardoje. Anot Dzūko, „po Žaibo ir kitų žūvimo visokie gaivalai vėl pakėlė galvas“ arba „nėra Žaibo, o jis būtų iki šiol jiems (sovietiniams aktyvistams) jau davęs pamoką“.

Žaibas žuvo taip ir nesužinojęs, jog jam LLKS tarybos Prezidiumo pirmininko aktu 1949 metų vasario 16 dieną buvo suteiktas leitenanto laipsnis. Partizanų vadai jį prisiminė ir po žūties. 1950 metais Žaibas apdovanotas Laisvės kovos kryžiais, suteiktas Laisvės kovotojo karžygio vardas. Atsiliepimus ir prisiminimus apie Žaibą paliko tiek jo priešai, tiek draugai. Priešai jį vadino „aktyviu terroristu“. Ypač neigiamai atsiliepė minėti „Varnas“ ir „Rytas“. Bet pastarasis, negailėdamas neigiamų posakių, kartu pažymėjo, jog Žaibas gerai žinojo ginklus ir sprogtamias medžiagą. Vien gerais žodžiais apie Žaibą atsiliepė minėtas Dzūkas ir Vanagas, kuriems jau po pirmojo susitikimo šis partizanas padarė gilių įspūdį, žavėjo jo partizanika drasa ir sumanumas. Vanagas jį laikė „vienu iš narsiausių ir daugiausia kautynių su prieš turėjusi partizanų vadu“.

Partizanas Žaibas žuvo, bet liko legenda, kuri lyg ir pamirštama. To gal neleis pamiršti šiuo metu Jono Cimbolaičio iniciatyva kuriamas dokumentinis filmas apie neeilinį partizaną Vaclovą Voverį. Legendai turbūt bus lemta išlikti.

Darius JUODIS
Nuotrauka iš Kauno rezistencijos ir tremties muziejaus archyvo

Apie vaikystę tremtyje

(atkelta iš 1 psl.)

Atrodo, visų trėmimų eiga buvo vienoda: ankstus rytas, ginkluoti vyrai, motinų rauda, geležinkelio stotis, gyvuliniai vagonai, tačiau skaitant šią knygą, kiekvieno asmens aprašymas skirtingas su savomis kančiomis, išgyvenimais.

Rašytojas, poetas ir eseistas Stanislovas Abromavičius, pristatydamas savo knygą, atskleidė knygos herojų likimus, pateikė stulbinamos statistikos apie sovietų vykdytą lietuvių tautos genocidą.

Buvusi mūsų kraštietė, knygos „Tremties vaikai“ herojė, mokslininkė Laura Maciokaitė-Janušauskienė pasidalijo prisiminimais, kuriais sudomino visus susirinkusiuosius. „Šiais masinės emigracijos laikais svarbu išsaugoti lietuvių tautos genocidą, kur nuvestu mūsų gyvenimo kelias, – palinkėjo viešnia. LPKTS Prienų filialo narė, birutietė Dalia Lukšaitė-Maciukevičienė supažindino su LPKTS istorija, prasmingais darbais ir leidžiamų knygų tematika.

LPKTS Prienų filialo pirmininkė Dalytė Raslavicienė „Tremties vaikai“ knygas su autoriaus Stanislovo Abromavičiaus autografu įteikė nuoširdžiausiai pagalbininkams ir bičiuliams, dalyvavusiems renginyje: Pažėrų parapijos klebonui Kazimierui Skučui, Veiverių seniūnui Vaclovui Ramanauskui bei Tomo Žilinsko gimnazijos istorijos mokytojai.

Renginio metu skambėjo širdį veriančios fleitos melodijos, kurias atliko Antano Kučingio meno mokyklos mokinys Mantas Mocevičius, parengtas vyr. mokytojos Agnės Sipavičienės.

Susitikimas buvo skirtas Kovo 11-ajai paminėti.

Aldona MIELDAŽIENĖ

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu **prenumerata.post.lt** galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Prenumeratos indeksas 0117, kaina: **1 mėn. – 8,16 Lt, 3 mėn. – 24,48 Lt, 6 mėn. – 48,96 Lt.**

Išblaškytos šeimos istorija

Ona Stravinskaitė ir Jurgis Jakučioniai buvo ūkininkai, gyveno Pajiesio kaime, Garliavos valsčiuje (dabar – Kauno rajonas). Turėjo 15 hektarų žemės ir 10 hektarų miško. Po Pirmojo pasaulinio karo visi trobesiai buvo sudeginti. Augino sūnus Pranciškų (1911–1975), Joną (1906–1942), Juozapą (1920–1947), dukteris Konstanciją (1902–1995), Marijoną (1908–1990) ir Anastaziją, gimusią 1915 metais. Planuodami šeimos gyvenimą, tévai nutarė ūkininkauti palikti Pranciškų, o Joną ir Juozapą leisti į mokslus. Marija nutekėjo į Poderiškių kaimą Tabariškių parapijoje. Anastazija buvo gabia, ypač tiksliesiems mokslams, tačiau jai toliau pradžios mokyklos mokytis nebuvo lemta – ištekėjo už Povilo Kizevičiaus iš Dambravos. Mergaitėms buvo išmokėti kraicių, tad Kizevičiai nusipirko ūkelį Ringauduose. Aktyviai dalyvavo Tabariškių parapijos komitetoveikloje, padėjo bažnyčiai, klebonams V. Degučiui ir J. Aleksai. Konstancija liko netekėjusi ir glaudėsi téviškėje. Pranciškus buvo

mute štabo Sanitarijos skyriaus viršininkė, Juozu Gyliu-Vétra, Jonu Naujoku-Gintaru, A. Pažéra-Špoku, Jazminu, Studentu (slapyvardis) ir Viliumi (slapyvardis) žuvo 1946 metų birželio 7 dieną Veiverių valsčiaus Pagraižio miške (dabar – Prienų rajonas) per karinę čekistinę operaciją. Žinoma, kad Žiedas kartu su Z. Drunga-Mykolu, Jonu, A. Baltūsiu-Žveju, A.

Algimantas Jakučionis su globėja Joana Tallat-Kelpšienė. 1946 metų rugpjūčio 25 diena

Varkala-Žaliuku ir kitais slapstesi brolių partizanų téviškėje – Onos ir Simano Lukšų sodyboje.

gaudus, verkdama skundėsi, kad stribai daug kartų jų so dyboje darė kratą, mėtė drabužius iš spintų, durtuvaus iš badė visas pakampes. 1945–1946 metais Juozas slapstesi ir Ringauduose – ūkinio pastatėlio palepėje buvo išsirengęs slėptuvę. Buvo nesaugu, tad ieškojo vietas kitur. Dėl šių negandų Ona Jakučionienė pasiligojo. Ją slaugė duktė Anastazija Kizevičienė. Pas juos ramybės ieškojo ir Konstancija. Ji padėjo seserai dirbtį, prižiūrėjo vaikus.

Tik dėl laimingos atsitiktumo Juozo nerado ir nenušovė. Tada jaunas vyras išėjo iš namų slapstytis toliau. Glaudėsi Viliūšių ar Sarapinų kaimuose (prie Zapyškio-Griškabūdžio kelio) pas eigulį Jurgį Bartkų. Sako, ten buvo ir daugiau besislapstančiųjų. Vis apsilankydavo téviškėje. Kartą iš namų išėjo ir dingó. Niekas nerado jo kūno. Kalbama, kad galėjo pakliūti į stribų pasalą ir buvo nušautas. Ogal ir išdavė kažkas, tad nušovė stribai ir pakasė nežinia kur... Motina su dukterimi išvyko ieškoti dingusio Juozo į tuos kraštus, kur jis slapstesi, tačiau jokių dingi-

Ona ir Jurgis Jakučioniai su vaikais. Iš kairės – Jonas, Konstancija, Ona, Juozas, Jurgis, Anastazija ir Pranciškus. Nėra Marijonos. Apie 1936 metai

geras ūkininkas, giminių ir kaimynų gerbiamas. Jau po karo, suvarius visus į kolūkius, net kurį laiką buvo pirmuoju Pajiesio kolūkio pirmininku, šias pareigas susiderinės su partizanais, tarp kurių buvo ir jo pusbrolis Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės vadasis Juozas Stravinskas-Žiedas. Vėliau Pranciškus ilgai dirbo pirminkino pavaduotoju. Juozas Stravinskas-Žiedas kartu su Danute Dičpinigaitė-Lai-

Jonas ir Juozas kibo į mokslus. Jaunėlis Juozas, baigęs gimnaziją, išstojo į Vilniaus universitetą studijuoti miškininkystės. Igiės specialybę 1946 metais paskirtas dirbtui į Kazlų Rūdos urėdiją, tačiau buvo ieškomas, pradėjo slapstytis. Iš pradžių išsirengė slėptuvę téviškėje ant namo aukšto, komodoje. Anastazijos duktė Angelė Žarskuvienė prisimena, kad močiutė, atėjusi pėsčiomis pas dukterį iš Pajiesio į Rin-

mo priežasčių neaptiko. Bartkai sakė, kad išėjo aplankytį savuju ir dingó... Motina dar labiau pasiligojo ir mirė. Palaidota Išlaužo kapinėse.

Vyriausias sūnus Jonas svajojo tapti teisininku. 1930 metais baigė Prienų „Žiburi“ gimnaziją. Už gerą mokymąsi ir aktyvų dalyvavimą Šaulių sajungos veikloje, 1928 metais buvo apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

(keliamas į 11 ps.)

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių

į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(Tėsinys)

Jonas Andrijaitis (Andrijaitis), g. 1928 m. (po mirties), rėmėjas, Tauragės aps. Gaurės valsč., Kęstučio apygarda, žuvo 1947-01-07.

Antanas Arliūnas (po mirties), partizanas, Raseinių aps., žuvo 1948-12.

Petras Bendaravičius, g. 1908 m. (po mirties), rėmėjas, Prienų aps. Birštono valsč., Dainavos apygarda Dzūkų rinktinė Margio tévynija, 1947–1948 m.

Ona Buiwydienė-Šalčiūtė, g. 1922 m., rėmėja, ryšininkė, Prienų aps. Prienų valsč., Taurų apygarda, 1945–1948 m.

Vytautas Čelkys, g. 1928 m. (po mirties), partizanas, Marijampolės aps., Tauro apygarda Žalgirio rinktinė, 1945–1946 m.

Juozas Kmieliauskas, g. 1922 m. (po mirties), partizanas, Marijampolės aps., Tauro apygarda Vytauto Didžiojo rinktinė IV kuopa, 1946–1952 m.

Vytautas Kmieliauskas, g. 1930 m., partizanų rėmėjas, Marijampolės aps., Tauro apygarda Vytauto Didžiojo rinktinė IV kuopa, 1946–1947 m.

Bronislovas Kvietkauskas,

g. 1913 m. (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Varėnos valsč., Dainavos apygarda Kazimieraičio rinktinė Rugio būrys, 1944–1948 m.

Juozas Kvietkauskas, g. 1909 m. (po mirties), karys, partizanas, Alytaus aps. Varėnos valsč., Vietinė rinktinė 1944-02-16–1944-05-15, Dainavos apygarda Kazimieraičio rinktinė Rugio būrys, 1944–1948 m.

Aleksandras Verseckas, g. 1916 m. (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Daugų valsč., Dainavos apygarda Kazimieraičio rinktinė Geležinio Vilko grupė, 1948–1951 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siusti adresu: Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į Kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

Zaigrajevo rajono Chalsano kapinės

Kapinių plano neturime. Kiek iš viso yra mirusių Chalsane – tikslėnių žinių irgi nėra. Dar 230 mirusiųjų vieta neidentikuota. Tikimės, kad mirusiųjų artimieji ar kiti gyvenę šioje tremities gyvenvietėje atsiliaips ir suteiks labai trūkstamą informacijos.

Taip pat prašome patikslinti pateiktą Buriatijos Mongoliros respublikos žemėlapio dalį.

Parengė Jonas LUKŠĖ

3. ZAIGRAJEVO R. CHALSANO KAPINĖS

KAPINIŲ PLANO NETURIME. KIEK IS VISO YRA MIRUSIŲ CHALSANE TIKSLĖNIŲ, ŽINIŲ, IRGI NERA. DAP 230 MIRUSIŲJŲ VIETA NEIDENTIFIKUOTA. TIKIMĖS, KAD MIRUSIŲJŲ ARTIMIEJI AR KITI GYVENĘ ŠIOJE TREMITIES GYVENVIETEJE ATSILIAIPS IR PAPILDYS LABAI TRŪKSTAMĀ INFORMACIJĄ.

TAIP PAT PRAŠOME PATIKSLINTI PATEIKTA BURIATIJOS MONGOLIJOS RESPUBLIKOS ZEMĖLAPIJO ISTRAUKĄ

Išblaškytos šeimos istorija

(atkelta iš 10 psl.)

Vytauto Didžiojo universitete išgijo ekonomisto diplomą. Vėliau, baigus Karo mokyklą, jam buvo suteiktas jaujėsniuojo leitenanto laipsnis. Išidarbino brolių Tilmansų prekybos bendrovėje Kaune, paskui persikėlė dirbtij Joniškį. Lietuvai susigrąžinė Vilnių, išidarbino Šiauliouose, mokesčių inspekcijoje, nes daug specialistų iš ten išvyko dirbtij į atgautą sostinę. Buvo Šiaulių ir Tautininkų organizacijų narys, jaunalietyvių būrio pirmininko pavaduotojas. Per 1938 metų Kalėdas vedė taip pat banke dirbusią Eleną Šiltaitę (1918–1945). 1940 metų rugėjė 7-ąją jiems gimė sūnėlis Algimantas. Gyvenimas ėjo nauja gražia vaga, bet Lietuvą okupavo sovietai. Iškilo klausimas, kada prieš šią šeimą okupantas imsis represiją.

Siuo metu Jono ir Elenos Jakučionių sūnus inžinierius-kelininkas Algimantas gyvena Šiauliouose. Pagal jo ir pus-seserės Angeles Žarskuvienės pasakojimus bandome iš užmarštis priekeliu tragiską šios šeimos istoriją...

1941 metų birželio 14-ąją Jonas ir Elena Jakučioniai bei jų devynerių mėnesių sūnelis Algimantas iš Šiaulių buvo ištremti į Sibirą. Buvo vedė tik prieš 2,5 metų... Naujojoje Vilniuje Joną nuo šeimos atskyrė ir nugabeno į Rešotų 7-ą lagerį. Jį kaltino priklausymu patriotinėms Lietuvos organizacijoms. Jau 1942 metų vasario 19 dieną Jonas žuvo lageryje tardomas NKVD (Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953 m. IV t.). Žmona apie vyro mirtį sužinojo tik karui prasidėjus, kai iš lagerių buvo paleisti lenkų belaisviai.

Aukšta, graži, pasidabinusi ilga kasa, tremiama turėjusi tik 23 metus, Elena neteko vilties dar kada nors susitikti su mylimu vyru ir skaudžiai išgyveno. Tremtinės gyvenimas Kalnų Altajuje buvo kūpinas ne tik skausmo, bet ir alkio. Devyni žmonės spaudėsi 12 kvadratinį metų ploto kambarėlyje. Suaugusiems išėjus šienauti į kalnus, vaikai vieni likdavo visą dieną. Ant stalo tebūdavo viena kita bulvė, kartais ir nevirta. Daug mažų vaikų išmirė.

Kartu su Elena gyveno iš Kurtuvėnų miestelio ištremta mokytojo Liudo Baltučio

šeima. Jų sūnui Romualdui buvo jau aštuoneri, tačiau tremtį gerai visi mena. Po šešerių metų jų šeima slapta parvažiavo į Lietuvą, tačiau neilgam – nepraėjus nė metams visi iš Lietuvos ištremti antrą kartą – į Kemerovo srities Kisieliovsko miestą. 1954 metų rugėjė 12 dieną netekusi tėvo. Į tévynę Romualdo šeima sugrįžo 1958 metais. Sūnaus Romualdo pastangomis tėvo Liudo palaikai 1989 metais buvo pargabentti į Lietuvą ir palaidoti Kurtuvėnų kapinėse. Šiandien Romualdas Baltutis plačiai žinomas kaip penkių, didelės apimties prisiminimų knygų „Sibiro Alma Mater“ sudarytojas.

Elena su vaiku vargo keleivius metus. 1945 metų birželio 23-ąją, kai Algimantui tebuvo penkeri, šienaudama kalnuose motina Elena žuvo nuo žaibo iškrovos. Po laidotuvii susirinko visi lietuvių draugėn ir nutarė neatiduoti Algimantą į vaikų namus. Sakė, kad taip jie pražudys lietuvių, nes vaikas ne tik užmirš savo gimtąją kalbą, bet ir savo tautybę... Taip mažasis Algiukas pateko į Tallat-Kelpšų šeimą, kurioje su mama Joana gyveno aštuoniolikmetis sūnus Vytautas (1926–2009).

Vytauto tėvas Vladas Tallat-Kelpša – pasienio policijos karininkas. Lenkams užgrobus Vilnių, tarnavo prie Vievio, gyveno Noboroviznos dvare. Šeimai persikėlus gyventi į Mažeikius, Vladas tapo Mažeikių apskrities policijos viršininku. 1941 metų birželio 14 dieną šeima suimta ir atgabenta į geležinkelio stotį. Tėvas atskirtas, vežtas kitame vagone, Naujosios Vilnios stotyje šeimai leista atsisiųsti. Vytautas su mama atsidūrė Altajaus krašte. Štai tuo metu Algimantą Jakučionį jie ir priglaudė. 1947 metais Vytautas su motina slapta pasitraukė į Lietuvą. Deja, 1949 metais buvo suimtas, nuteistas ir išvežtas į Rešotų lagerį, kuriame 1941–1950 metais kalėjo tėvas. Joana Tallat-Kelpšienė suimta 1950 metais. Nuteista trejiems metams lagerių, tad 1953 metais vėl atsidūrė Altajaus krašte, vėliau išvyko į Krasnojarsko kraštą. Cia susitiko su iš lagerio paleistu vyru. Jie gavo teisę sugrįžti į Lietuvą tik 1961 metais, ap-

sigyveno Mažeikiuose. Vytautas iš lagerio paleistas 1954 metais. Sukūrė šeimą, gimė duktė Nijolė, sūnus Raimondas. Į Lietuvą sugrįžo tik 1966 metais...

1947 metais, dar iki globėjos pasitraukimo į Lietuvą, Algiukas pateko į buvusio tremtinio Vlado Kaikario Barnaule surinktą našlaičių grupę. Algiukas ir dvi paauglės turėjo apie 1000 kilometrų nusigauti iki Barnaulo. Parvezė juos į Vilnių, apgyvendino vaikų namuose. Iš čia Algiuką pasiėmė teta Marijona Žemaitienė į Poderiškių kaimą. Jis baigė Tabariškių septynmetę mokyklą, Kauno politechnikumą, 1964 metais Kauno politechnikos institutą. Gyventi grįžo į gimtajį Šiaulių miestą. Čia jis vadovo miesto gatvių statybai. 1988–1991 metais buvo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dalyvis, padėjo organizuoti tremtinį palaikų parvežimą, 1990–1995 metais – Šiaulių savivaldybės tarybos narys. Vėliau 26 metus vadovavo UAB „Kelpprojektas“ Šiaulių skyriui, projektavo kelius. Apdovanotas Garbės kelininko ženklu.

1989 metais kartu tremtyje gyvenusio Romualdo Baltučio padedamas nubyko į Sibirą parsivežti mamos palaičių. Dar rado žmonių, kurie prisiminė jauną moterį. Jos palaičius iškilmingai perlaidoję Šiaulių kapinėse. Deja, tėvelio palaikai taip ir liko išsėtis Rešotų 7-o lagerio teritorijoje, Krasnojarsko krašte, Nižnij Ingašo rajone. Sūnus, su grupe tremtinį nuvykę į Rešotus, kapinėse pastate atsivežta iš Lietuvos metalinių kryžių, o namo parsivežė sau į lagerio žemės, kurią išpylė prie motinos kapo, taip tarsi sujungdamas savo tėvus...

„Bėgo nubėgo metai. Atrodo, kad viskas turėtų nubankti – nelaimės, praradimai... Deja, gyvenime to nebūna, kai prarandame savo sius, kai atsimename jų skausmą“, – taip šiandien sako buvęs mažasis tremtinys Algimantas Jakučionis, su žmona Elena užauginęs du sūnūs, šiuo metu veiklus LPKTB Šiaulių skyriaus valdybos narys, dalyvaujantis Šiaulių miesto saugaus eismo komisijos darbe.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos

netekčių atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 3 sp. lankai.

SPAUDOS,

RADIJO IR

TELEVIZIJOS

RĒMIMO

FONDAS

Kaina 2 Lt

Tiražas 2740. Užs. Nr.

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Apolonija Kasperavičienė

1915–2013

Gimė Gruzdžiuose, Šiaulių rajone. 1951 m. šeima su sergančiais ketverių ir septynerių metų vaikais ir senu uošviu buvo ištremta į Sibirą – Krasnojarsko kr. Jeniseisko r. Kargino k. Po ketverių metų persikėlė į Maklakovo gyvenvietę. 1959 m. šeima grįžo į Lietuvą. Apsigynė Šiauliouose. Užaugino sūnų ir dukterį. 1963 m. sūnus tragiškai žuvo.

Palaidota Šiaulių Donelaičio kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame dukters šeimą, artimuosius.

Petras Kutas

1932–2013

Gimė Jusėnų k. Pušaloto valsč. Pasvalio r. ūkininkų šeimoje. 1949 m. kartu su tėvu ir broliu buvo ištremtas į Irkutsko sr. Taišeto r. Sujetichos gyv. Vedė bendrolikimo Aldoną Stogytę. 1959 m. grįžo į Lietuvą. Apsigynė pasgimines prie Joniškėlio. Dirbo Joniškėlio plyninėje. Vėliau persikėlė gyventi į Panevėžį. Dirbo statybose. Užaugino dvi dukteris. Nuo 1996 m. buvo LPKTS Panevėžio filialo narys.

Palaidotas Panevėžio Šilaičių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukteris, artimuosius.

LPKTS Panevėžio filialas

Skelbimai

LPKTS chorų vadovų dėmesiui!

Kovo 22 d. (penktadienį) 12 val. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos salėje Kaune (Laisvės al. 39, 2 aukštasis) įvyks buvusių politinių kalinių ir tremtinų chorų vadovų pasitarimas dėl repertuario, pasirengimo svarbiausiems LPKTS renginiams (rugpjūčio 3 d. saskryžiui Ariogaloje „Su Lietuva širdy“, spalio 12 d. LPKTS 25-mečio jubiliejinei šventei Kauno Sporto halėje, 2014 m. dainų ir poezijos šventei „Leiskit į Tévynę“ Kaune).

Edvardas Strončikas,
LPKTS valdybos pirmininkas

Balandžio 6–7 d. (šeštadienį–sekmadienį) Jaunieji Lietuvos patriotai rengia orientacinių pėsčiųjų žygį „**Vyčio apygarados partizanų takais**“.

Pradžia **balandžio 6 d. 9.30 val.** Panevėžio r. Vadoklių vidurinėje mokykloje (Žalioji g. 7). Bus du žygio etapai: dieninis – 25/40 km ir naktinis – 20/40 km. Kiekvienas žygio dalyvis, orientuodamas su žemėlapiu (1:50000) įveiks pasirinktą žygio etapą(-us) bei atstumą(-us).

Žygystė gali dalyvauti visi norintieji. Asmenys iki 16 metų gali dalyvauti tik su lydinčiuoju asmeniu. Nepilnamečiai prijvelo turėti tėvų sutikimą. Nakvynė numatoma Vadoklių vidurinės mokyklos teritorijoje. Turėti stovyklavimo inventorių, komandoms turėti šviesą atspindinčias liemenes.

Išankstinė dalyvių registracija iki balandžio 3 d. el. paštu: patriotai@yahoo.com arba telefonu **8 671 23 559**. Starto mokesčis apmokamas pavedimu į VŠĮ „Patriotai“ sąskaitą **LT38 7300 0101 2624 9043** (Swedbank), nurodant mokėjimo paskirtį: „Pėsčiųjų žygio dalyvio mokesčis“, iki balandžio 3 d. – 15 litų, mokant vietoje – 25 litai (neatvykus į žygį pinigai nebus grąžinami).

Smulkesnė informacija tel. **8 600 88 112**, el. paštu patriotai@yahoo.com arba <http://www.facebook.com/Jaunieji.Lietuvos.Patriotai>.

Knygų tremties ir rezistencijos tematika bei naujus „Laisvės kovų archyvo“ numerius galite išsigyti LPKTS būstinės knygynelyje, Laisvės al. 39, Kaune.

LRT

Pirmadienis, kovo 25 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“. Ser. 19.40 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Įžvalgos. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 „Išminuotojų būrys“. Dok. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Antradienis, kovo 26 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“. Ser. 19.40 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Emigrantai. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Pinigų karata. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Trečiadienis, kovo 27 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“. Ser. 19.40 Stilius. Namai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Teisėžinoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.15 Ugnies tramdytoja. 22.45 Pergalės kaina. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Ketvirtadienis, kovo 28 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 „Komisaras Reksas“. Ser. 19.40 Vieša paslaptis. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Tautos aikštė. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.20 Vakaro žinios. 23.35 „Komisaras Reksas“ (k.). 0.35 „Senis“ (k.).

Penktadienis, kovo 29 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“ (k.). 10.00 „Namelis prerijose“ (k.). 11.00 LRT Aktualijų studija. 12.00 Laba diena, Lietuva. 15.00 „Namelis prerijose“. Ser. 16.00 „Kobra 11“. Ser. 17.00 „Senis“. Ser. 18.15 Šiandien. 18.45 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Koncertas „Laukinė valanda“. 21.55 „Perlas“. 22.00 Kryžiaus kelias iš Romos Koliziejaus. 0.00 „Atsišvėkinimas“. 2010. Vaid.f.

Šeštadienis, kovo 30 d.

6.00 Šventadienio mintys (k.). 6.30 Stilius. Namai (k.). 7.15 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė. 11.00 Durys atsidaro. 11.30 Septintynios Kauno dienos. 12.00 „Ekologiskiaus pasaulio namai“. Dok. 12.30 J.Š. gelbėti „Titaniką“. Dok.f. 13.30 Pasaulio panorama. 13.55 Futbolas. Gargždų „Banga“ - Panevėžio „Ekranas“. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Frosto prisilietimas“. Ser. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 Velyknakčio liturgija. 23.30 Koncertas „Teisingos dainos“.

Sekmadienis, kovo 31 d.

6.00 Klausimėlis.lt. 6.15 Velykos Zervynose. 7.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė (k.). 8.00 Girių horizontai. 8.30 Kaimo akademija. 9.00 Animacija. 10.00 „Volissas ir Gromitas. Ne tos kelnės“. Anim.f. 10.30 Gustavo enciklopedija. 11.00 Velykų Šv. Mišios ir popiežiaus Pranciškaus sveikinimas „Urbi et Orbi“. 13.30 Šventadienio mintys. 14.00 „Šerloko Holmo sugrįžimas“. Ser. 16.00 Žinios. 16.10 J.Erickas. „Baltais klavišais per juodą gyvenimą“. Id. 17.40 „Veidas už balsą - Virginijus Keštutis Noreika“. 2012. Dok.f. 18.45 Stilius. Gyvenimas. 19.30 Bėdų turgas. 20.30 Panorama. 20.45 Europos balsas. 20.50 Savaitė. 21.15 Mūsų laisvės metai - 1994. 23.15 „Labas išsudie!“ Komedija. 2008. Prancūzija, Italija.

Televizijos programa

kovo 25–31 d.

Baltijos TV

Pirmadienis

6.30 Televisorius. 7.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 8.00 Savaitės kriminalai (k.). 8.30 Aukštarankiai (k.). 9.00 Ekstrasensų mūšis (k.). 10.00 Mityų grojėjai (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Svotai“ (k.). 13.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensai prieš nusikaltelius. 17.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Pagal įstatymą“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Žvaigždutės. 21.30 Užkalnio 5. 22.30 „Tikras kraujas“. Ser. 23.30 Ekstrasensų mūšis. 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Antradienis

6.30 Televisorius. 7.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 8.00 Tauro ragas (k.). 8.30 Atsargiai - moterys! (k.). 9.00 Mistinės istorijos (k.). 10.00 „Alibi. Daktaras Monroe“. Ser. 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Mentai“ (k.). 13.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensai prieš nusikaltelius. 17.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Pagal įstatymą“. Ser. 20.00 Žinios. 20.30 Juokokovos. 21.30 Pasitarkime. 22.30 „Spartakas: Kerštas“. Ser. 23.30 Ekstrasensų mūšis. 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Trečiadienis

6.30 Televisorius. 7.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 8.00 Užkalnio 5 (k.). 9.00 Juoko kovos (k.). 10.00 „Svotai“ (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 „Jūrųvelniai“ (k.). 13.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensai prieš nusikaltelius. 17.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Pagal įstatymą“. Ser. 20.00 Žinios. 20.30 Pliusai minusai. 20.30 Taip. Ne. 21.30 Sąmokslo teorija. 22.30 „Mentai“. Ser. 23.30 „Jūrųvelniai“ (k.). 0.30 „Laukinis“ (k.). 1.30 Bamba (S).

Ketvirtadienis

6.30 Televisorius. 7.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 8.00 Žvaigždutės (k.). 9.00 Taip. Ne (k.). 10.00 Žmogus prieš gamtą. Norvegija (k.). 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 Ekstrasensų mūšis (k.). 13.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensai prieš nusikaltelius. 17.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Pagal įstatymą“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Lietuvos muzikos legendos. 22.30 „Instinktas“. Drama, trileris. 1999. JAV. 1.00 „Laukinis“ (k.). 2.00 Bamba (S).

Penktadienis

6.30 Televisorius. 7.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 8.00 Juoko kovos (k.). 9.00 Gyvenimo spalvos (k.). 10.00 Amerikos talentai VI. 11.00 Kalbame ir rodome. 12.00 Mistinės istorijos (k.). 13.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 14.00 „Laukinis“ (k.). 15.00 „Raudonas dangus“. Ser. 16.00 Ekstrasensai prieš nusikaltelius. 17.00 „Muchtarosugrįžimas“ (k.). 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Pagal įstatymą“. Ser. 20.00 Žinios. 20.25 Pliusai minusai. 20.30 Lietuvos muzikos legendos. 22.30 „Instinktas“. Drama, trileris. 1999. JAV. 1.00 „Laukinis“ (k.). 2.00 Bamba (S).

Šeštadienis

6.30 Televizorius. 7.00 Aukštarankiai (k.). 7.30 Atsargiai - moterys! (k.). 8.00 Brydės. 8.30 Amerikos talentai VI (k.). 9.30 Autofanai. 10.00 Šeštadienio rytas. 11.00 Pasitarkime (k.). 12.00 Dviesės prieš gamtą. 13.00 Mityų grojėjai. 14.00 Lietuvos muzikos legendos (k.). 16.00 Juoko kovos (k.). 17.00 „Svotai“. Ser. 18.00 Žinios. 18.25 „Laukinis“. Ser. 19.25 „Dingęs be žinios“. Ser. 20.00 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.05 „Pabudimas“. Ser. 1.55 „Biuras“. Ser.

Sekmadienis

6.00 Joyce Meyer. Gyvenimas kupinas džiaugsmo. 6.30 Televizorius. 7.00 Užkalnio 5 (k.). 8.00 Duok labas. 8.30 Tauro ragas. 9.00 Autopilotas. 9.30 Statybų TV. 10.00 Sekmadienio rytas. 11.00 I.Vašinskienės koncerte „Mūsų meilė - mūsų turtas“. 13.00 Nacionalinė loterija „10 milijonų“. 14.00 Sveikinimai. 16.30 Atsargiai - moterys! (k.). 17.00 Taip. Ne (k.). 18.00 Linksmosios Velykos. 20.00 Žinios. 20.20 „Vedybų planuotoja“. Rom. komedija. 2001. JAV, Vokietija. 22.20 „Laikinai nėščiai“. Rom. komedija. 2009. JAV. 0.00 „Jūrųvelniai“ (k.). 1.00 Bamba (S).

Sekmadienis

Televisijos programa

kovo 25–31 d.

TV3

Pirmadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 10.55 „Dručkiai“. JAV, 1995. Komedija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamirš mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Gyvenimas yra gražus. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Kerštas“. Ser. 23.00 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.55 „Biuras“. Ser. 2.45 „Vilfredas“. Ser.

Antradienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Drasi meilė. Ser. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamirš mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Prieš srovę. 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Tikrasis teisingumas“. Ser. 23.00 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.00 „Firma“. Ser. 1.55 „Biuras“. Ser.

Trečiadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Gyvenimo kryžkelės. 12.00 Motina ir sūnus“. Ser. 12.00 „Motina ir sūnus“. Ser. 13.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Vikingų loto. 22.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 23.05 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.05 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.05 „Pabudimas“. Ser. 1.55 „Biuras“. Ser.

Ketvirtadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Chorų karai. 14.00 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamirš mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Mano TV3. Jau 20 metų! 12.30 Animacija. 13.00 „Ponas Jangas“. Ser. 13.30 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Pamirš mane“. Ser. 19.50 Paslapčių namai. 20.30 Mano TV3. Jau 20 metų! 21.00 „Moterys meluoja geriau“. Ser. 21.35 Vakaro žinios. 22.00 „Dingęs be žinios“. Ser. 23.00 „CSI kriminalistai“. Ser. 0.00 „Daktaras Hausas“. Ser. 1.05 „Pabudimas“. Ser. 1.55 „Biuras“. Ser.

Penktadienis

6.45 Telepardo utuvė. 7.00 Animacija. 7.30 Diena. 8.00 „Choras“. Ser. 9.00 „Meilės sūkuryje“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“. Ser. 11.00 Chorų karai. 14.00 Animacija. 15.00 „Natalija“. Ser. 16.00 „Drasi meilė“. Ser. 17.00 Diena. 17.40 Gyvenimo kryžkelės. 18.45 Žinios. 19.20 „Simpson“ filmas. Anim. f. 21.00 „Aplink pasaulių per 80 dienų“. D. Britanija, Airija, Vokietija, 2004. Nuot. f. 23.20 „Šanchajaus riteriai“. JAV, Honkongas, 2003. Veiksmo komedija. 1.40 „Smagus pasivažinėjimas 2“. Mirtis kelyje“. JAV, Kanada, 2008. Siaubo tr